

A7-0353/2013

24.10.2013

ZIŅOJUMS

par mākoņdatošanas potenciāla atraisīšanu Eiropā
(2013/2063(INI))

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteja

Referente: *Pilar del Castillo Vera*

Atzinumus sagatavoja (*):

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Juridiskā komiteja

Judith Sargentini, Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

(*). Iesaistītās komitejas – Reglamenta 50. pants

PR_INI

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

(*) Iesaistītās komitejas – Reglamenta 50. pants

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par mākoņdatošanas potenciāla atraisīšanu Eiropā (2013/2063(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas 2012. gada 27. septembra paziņojumu „Mākoņdatošanas potenciāla atraisīšana Eiropā” (COM(2012)0529) un tā darba dokumentu,
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumu „Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” (COM(2010)2020),
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 19. maija paziņojumu „Digitālā programma Eiropai” (COM(2010)0245),
- ņemot vērā Parlamenta rezolūciju par jaunu Eiropas digitālo programmu — 2015.eu¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 14. marta Lēmumu Nr. 243/2012/ES, ar ko izveido radiofrekvenču spektra daudzgadu politikas programmu,
- ņemot vērā Komisijas 2012. gada 25. janvāra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (COM(2012)0011),
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 19. oktobra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (COM(2011)0665),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 9. marta Direktīvu 1999/5/EK par radioiekārtām un telekomunikāciju termināla iekārtām un to atbilstības savstarpējo atzīšanu,
- ņemot vērā Eiropas Telekomunikāciju standartu institūta (*ETSI*) darbu mākoņdatošanas standartu kartēšanas jomā,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Direktīvu 2011/83/ES par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK par dažiem patēriņa preču pārdošanas aspektiem un saistītajām garantijām²,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0133.

² OV L 171., 07.07.1999., 12. lpp.

par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti¹,

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīvu 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū²,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvu 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā³,
 - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
 - ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu un Juridiskās komitejas, Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas, kā arī Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas atzinumus (A7-0353/2013),
- A. tā kā dažādi attālinātie datošanas pakalpojumi, ko parasti dēvē par mākoņdatošanu, gan nav nekas jauns, taču tās mērogs, veiktspēja un saturs iezīmē būtisku progresu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā;
- B. tā kā mākoņdatošana pēdējos gados ir piesaistījusi uzmanību saistībā ar jaunu un inovatīvu liela apjoma uzņēmējdarbības modeļu attīstību, mākoņu pārdevēju spēcīgu iniciatīvu, tehnoloģiskām inovācijām un lielākām datošanas iespējām, zemākām cenām un ātriem sakariem, kā arī iespējamām priekšrocībām ekonomikas un efektivitātes, tostarp enerģijas patēriņa, jomā, ko mākoņpakalpojumi nodrošina visiem lietotājiem;
- C. tā kā mākoņpakalpojumu izvēršana vismazāk apdzīvotos un attālos apgabalos var palīdzēt mazināt to izolāciju, kaut vienlaikus rodas ļoti nopietnas problēmas sakarā ar nepieciešamās infrastruktūras nepietiekamu pieejamību;
- D. tā kā galvenās priekšrocības, ko mākoņpakalpojumi nodrošina pārdevējiem, ir, piemēram, maksa par pakalpojumiem, apjomradīti ietaupījumi, iespēja gūt ienākumus no neizmantotiem un liekiem datošanas resursiem, iespēja veidot klientu bāzi (tā dēvētais piesaistes efekts) un otrreizēja lietotāju informācijas izmantošana, piemēram, reklāmai, vienlaikus pienācīgi ievērojot personas datu privātuma un aizsardzības prasības; tā kā piesaistes efektam var būt negatīva ietekme uz konkurenci, ko tomēr var atrisināt, īstenojot saprātīgus standartizācijas pasākumus un padarot intelektuālā īpašuma licencēšanas nolīgumus pārredzamākus;
- E. tā kā mākoņpakalpojumu nodrošinātās priekšrocības lietotājiem var būt zemākas cenas, plaša pieejamība, ērtība, uzticamība, pielāgošana vajadzībām un drošība;
- F. tā kā mākoņdatošana lietotājiem rada arī riskus, jo īpaši saistībā ar jutīgiem datiem, un tā kā lietotājiem šie riski ir jāapzinās; tā kā gadījumā, ja mākonī esošu datu apstrāde tiek veikta kādā konkrētā valstī, šīs valsts iestādēm var būt piekļuve datiem; tā kā Komisijai vajadzētu ņemt to vērā, sagatavojot priekšlikumus un ieteikumus par mākoņdatošanu;

¹ OV L 281., 23.11.1995., 31. lpp.

² OV L 178., 17.07.2000., 1. lpp.

³ OV L 167., 22.06.2001., 10. lpp.

- G. tā kā, izmantojot mākoņpakalpojumus, lietotājiem informācija ir jānodod mākoņglabāšanas pakalpojumu sniedzējiem — trešai pusei, un tas rada jautājumus saistībā ar piekļuvi individuālu lietotāju informācijai un tās nepārtrauktu kontroli un aizsardzību pret pašu pakalpojumu sniedzēju, citiem attiecīgā pakalpojuma lietotājiem un citām personām; tā kā tādu pakalpojumu sekmēšana, kas tikai un vienīgi lietotājam nodrošina iespēju piekļūt glabātajai informācijai un mākoņglabāšanas pakalpojumu sniedzējiem liedz tai piekļūt, varētu atrisināt dažus ar šo problēmu saistītus aspektus;
- H. tā kā plašāka tādu mākoņpakalpojumu izmantošana, kurus sniedz ierobežots skaits lielo pakalpojumu sniedzēju, rada situāciju, ka to rīcībā nonāk arvien vairāk informācijas, tādējādi uzlabojot darbības efektivitāti, bet vienlaikus palielinot risku pazaudēt informāciju katastrofālā apmērā, risku, ka kļūdas centralizējas dažos punktos, tādējādi graujot interneta stabilitāti, un risku, ka informācijai var piekļūt trešās personas;
- I. tā kā būtu jāprecizē visu mākoņdatošanas pakalpojumos iesaistīto ieinteresēto personu pienākumi un atbildība, jo īpaši attiecībā uz drošību un datu aizsardzības prasību ievērošanu;
- J. tā kā šķiet, ka mākoņpakalpojumus vienlīdz izmanto gan privātie patērētāji, gan uzņēmumi;
- K. tā kā lietotāju konkrētām vajadzībām piemēroti standartizēti mākoņpakalpojumi uzņēmumiem var būt ērts veids, kā pamatkapitāla izmaksas pārvērst darbības izdevumos un nodrošināt to, lai ātri būtu pieejama un pēc vajadzībām pielāgojama datu uzglabāšanas un apstrādes papildu spēja;
- L. tā kā jo īpaši dažādu patērētāju ierīču operētājsistēmu nodrošinātāji — izmantojot noklusējuma iestatījumus utml. — arvien vairāk mudina patērētājus izmantot sev piederošus mākoņpakalpojumus, un tas nozīmē, ka šie pakalpojumu sniedzēji veido saistošu klientu bāzi un apkopo lietotāju informāciju;
- M. tā kā ir pienācīgi jāizvērtē ārējo mākoņpakalpojumu lietošana publiskajā sektorā, ņemot vērā iespējamo riska palielinājumu attiecībā uz iedzīvotāju informāciju un nepieciešamību nodrošināt publisko pakalpojumu funkcijas;
- N. tā kā no drošības viedokļa mākoņpakalpojumu ieviešana nozīmē to, ka atbildība par katra individuāla lietotāja informācijas drošību būtu jāuzņemas pakalpojumu sniedzējam, nevis pakalpojumu lietotājam, tādējādi radot nepieciešamību nodrošināt, lai pakalpojumu sniedzējiem būtu juridiskas spējas piedāvāt drošus un stabilus komunikācijas risinājumus;
- O. tā kā mākoņpakalpojumu attīstīšana palielinās pārraidīto datu apjomu un pieprasījumu pēc joslas platumā, augstāka augšupielādes ātruma un pieejamākas ātrgaitas platjoslas;
- P. tā kā ir jāīsteno Eiropas digitalizācijas programmas mērķi, jo īpaši platjoslas izmantošana un vispārēja piekļuve visiem, pārrobežu publiskie pakalpojumi un mērķi pētniecības un inovācijas jomā, lai ES pilnībā izmantotu mākoņdatošanas sniegtās priekšrocības;
- Q. tā kā nesen ir pieredzēti notikumi saistībā ar drošības pārkāpumiem, jo īpaši *PRISM* spiegošanas skandāls;

- R. tā kā Eiropas teritorijā trūkst serveru klasteru;
- S. tā kā digitālais vienotais tirgus ir svarīgs faktors, lai īstenotu stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus, jo tas sniegtu ievērojamu atbalstu centienos sasniegt Vienotā tirgus akta mērķus un palīdzētu reaģēt uz ekonomikas un finanšu krīzi, kas skārusi ES;
- T. tā kā visas ES nodrošināšana ar platjoslas tīklu, vispārēja un vienlīdzīga piekļuve interneta pakalpojumiem visiem iedzīvotājiem un tīkla neitralitātes garantijas ir svarīgi priekšnoteikumi Eiropas mākoņdatošanas sistēmas attīstībai;
- U. tā kā viens no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta mērķiem ir uzlabot platjoslas izvēršanu Eiropā;
- V. tā kā mākoņdatošanai būtu jāveicina MVU integrācija, jo samazināsies šķēršļi iekļūšanai tirgū (piemēram, samazināsies IT infrastruktūras izmaksas);
- W. tā kā Eiropas mākoņdatošanas sistēmai ir būtiski svarīgi, lai tiktu nodrošināti ES tiesiskie standarti attiecībā uz datu aizsardzību;
- X. tā kā mākoņdatošanas attīstībai vajadzētu palīdzēt veicināt radošumu, lai labumu gūtu gan tiesību turētāji, gan arī darbu lietotāji; tā kā šajā procesā turklāt nedrīkstētu pieļaut traucējumus vienotajā tirgū un vajadzētu veicināt patērētāju un uzņēmēju uzticēšanos mākoņdatošanai;

Vispārēja informācija

1. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par mākoņdatošanas potenciāla atraisīšanu Eiropā un atzinīgi vērtē Komisijas mērķi izveidot vienotu pieeju mākoņpakalpojumu jomā, tomēr uzskata, ka dažos aspektos likumdošanas instruments būtu bijis piemērotāks šajā stratēģijā noteikto vērienīgo mērķu sasniegšanai;
2. uzsver, ka tās politikas jomas, kas sekmē lieljaudas un drošu sakaru infrastruktūru, ir ļoti svarīgas attiecībā uz visiem pakalpojumiem, kuru pamatā ir sakari, tostarp mākoņpakalpojumiem, bet uzsver — tā kā Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta budžets ir ierobežots, atbalsts platjoslas tīklu izvēršanai jāpapildina, izmantojot palīdzību no citām Savienības programmām un iniciatīvām, tostarp Eiropas strukturāliem un investīciju fondiem;
3. uzsver, ka mākoņpakalpojumiem ir jāgarantē drošība un uzticamība atbilstoši lielākiem riskiem, kas ir saistīti ar datu un informācijas koncentrēšanos ierobežota skaita pakalpojumu sniedzēju rokās;
4. uzsver, ka Savienības tiesību aktiem vajadzētu būt neitrāliem un tos nedrīkst pielāgot, lai sekmētu vai ierobežotu jebkādu juridisko uzņēmējdarbības formu vai pakalpojumus, ja tas nav sabiedrības interesēs;
5. uzsver, ka mākoņdatošanas stratēģijā būtu jāņem vērā papildu aspekti, piemēram, datu centru enerģijas patēriņš un saistītie vides jautājumi;
6. uzsver ļoti plašās iespējas, kas paveras tad, ja piekļūt datiem var no jebkuras ar internetu

savienotas ierīces;

7. uzsver, ka ES ir acīmredzami nepieciešams vairāk serveru klasteru tās teritorijā, ņemot vērā divus aspektus: saistību ar rūpniecības politiku, lai palielinātu sinerģiju ar digitalizācijas programmā noteiktajiem mērķiem attiecībā uz nākamās paaudzes piekļuves tīkliem, un saistību ar Savienības datu aizsardzības režīmu, lai palielinātu uzticēšanos, ko nodrošinātu ES suverenitāte pār attiecīgajiem serveriem;
8. uzsver digitālo prasmju nozīmīgumu visiem iedzīvotājiem un mudina dalībvalstis izstrādāt koncepcijas par to, kā veicināt drošu interneta pakalpojumu, tostarp mākoņdatošanas izmantošanu;

Mākoņdatošana kā līdzeklis izaugsmes un nodarbinātības nodrošināšanai

9. uzsver — ņemot vērā mākoņdatošanas ekonomisko potenciālu sekmēt Eiropas konkurētspēju pasaulē, tā var kļūt par spēcīgu instrumentu izaugsmes un nodarbinātības nodrošināšanai;
10. tāpēc uzsver, ka mākoņpakalpojumu attīstība situācijā, kad nav platjoslas infrastruktūras vai tā nav pietiekami pieejama, var palielināt digitālo plaisu starp pilsētu un lauku teritorijām, tādējādi vēl vairāk apgrūtinot teritoriālo kohēziju un reģionālās ekonomikas izaugsmi;
11. uzsver, ka Savienība saskaras ar vairākiem un vienlaicīgiem kavēkļiem IKP pieaugumam, turklāt laikā, kad iespējas sekmēt izaugsmi ar publiskiem līdzekļiem ierobežo augsts parāda un deficīta līmenis, un aicina Eiropas iestādes un dalībvalstis mobilizēt jebkādas iespējamās sviras izaugsmes veicināšanai; norāda, ka mākoņdatošanai var būt pārveidojoša ietekme visās ekonomikas nozarēs un īpaši tādās jomās kā veselības aprūpe, enerģētika, publiskie pakalpojumi un izglītība;
12. uzsver, ka bezdarbs, tostarp jauniešu un ilgtermiņa bezdarbs, Eiropā ir sasniedzis nepieņemami augstu līmeni un paredzams, ka tuvākajā laikā tas saglabāsies augsts, tādēļ visās politikas jomās ir nepieciešama apņēmīga un steidzama rīcība; norāda, ka e-prasmju un digitālās izglītības pasākumi saistībā ar mākoņdatošanas attīstību var būt ārkārtīgi svarīgi, lai mazinātu pieaugošo bezdarbu, jo īpaši jauniešu bezdarbu;
13. uzsver — lai parādītu, kādu labumu spēj sniegt mākoņdatošana, jāpaplašina lietotāju digitālās prasmes un apmācība; atgādina, ka jāizveido vairāk mākoņdatošanas pārvaldības speciālistiem paredzētu kvalifikācijas sistēmu;
14. uzsver, ka MVU ir ES ekonomikas stūrakmens un ka ir nepieciešami papildu pasākumi, lai sekmētu ES MVU konkurētspēju pasaulē un nodrošinātu pēc iespējas labvēlīgāku vidi jaunu, daudzsološu tehnoloģisko izstrāžu, piemēram, mākoņdatošanas, ieviešanai, kas var būtiski ietekmēt ES uzņēmumu konkurētspēju;
15. uzsver mākoņdatošanas pakalpojumu pozitīvo ietekmi uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), jo īpaši tiem, kas atrodas attālos vai nomaļos rajonos vai nonākuši ekonomiskās grūtībās, jo šādi pakalpojumi, nodrošinot iespēju nomāt datošanas jaudu un glabāt datus, veicina fiksēto izmaksu samazināšanu, kā arī aicina Komisiju apsvērt iespēju

izveidot piemērotu sistēmu, lai MVU varētu paātrināt izaugsmi un uzlabot ražīgumu, jo MVU var gūt labumu no mazākām sākotnējām izmaksām un labāk pieejamiem analīzes instrumentiem;

16. mudina Komisiju un dalībvalstis informēt par mākoņdatošanas ekonomisko potenciālu, jo īpaši MVU;
17. norāda, ka ES ir jāizmanto priekšrocības, ko nodrošina šīs tehnoloģijas atrašanās vēl samērā agrīnā attīstības stadijā, un jāstrādā pie tās turpmākas attīstīšanas, lai gūtu labumu no apjomradītiem ietaupījumiem, ko tā varētu nodrošināt, un tādējādi atdzīvinātu Savienības ekonomiku, jo īpaši IKT nozarē;

ES tirgus un mākoņdatošana

18. uzsver, ka iekšējam tirgum arī turpmāk ir jābūt atvērtam visiem pakalpojumu sniedzējiem, kuri atbilst Savienības tiesību aktu prasībām, jo brīva pakalpojumu un informācijas aprīte pasaulē sekmē Savienības ražošanas nozares konkurētspēju un iespējas, un tā ir izdevīga Savienības iedzīvotājiem;
19. pauž nožēlu par iespējamu masveida, visaptverošu un nevēlamu valdību piekļuvi tai Savienības lietotāju informācijai, kas tiek uzglabāta trešās valsts mākoņos, un pieprasa, lai mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēji atklāj, kā tie apstrādā informāciju, kuru patērētāji tiem sniedz, izmantojot mākoņpakalpojumus;
20. uzstāj — lai novērstu risku, ka informācijai tieši vai netieši var piekļūt citu valstu valdības, ja tas ir pretrunā Savienības tiesību aktiem, Komisija veic šādas darbības:
 - (i) nodrošina to, lai lietotāji būtu informēti par šo risku, tostarp atbalstot Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūru (*ENISA*), kas sabiedrības interesēs universālajā pakalpojuma direktīvā vēlētos paredzēt informācijas platformas izveidi;
 - (ii) atbalsta pētniecību tādu tehnoloģiju jomā kā šifrēšanas un anonimitātes nodrošināšanas tehnoloģijas un to komerciālu izvēršanu vai publisku iepirkumu, lai lietotāji varētu viegli aizsargāt savu informāciju;
 - (iii) iesaista *ENISA* Eiropas patērētājiem, jo īpaši publiskajam sektoram, piedāvāto mākoņdatošanas pakalpojumu minimālo drošības un privātuma standartu pārbaudē;
21. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu izveidot ES mēroga sertifikācijas sistēmu, kas sniegtu stimulu mākoņdatošanas pakalpojumu izstrādātājiem un sniedzējiem ieguldīt līdzekļus labākā privātuma aizsardzībā;
22. aicina Komisiju sadarbībā ar Savienības ražošanas nozares pārstāvjiem un citām ieinteresētajām personām noteikt jomas, kurās konkrēta Savienības pieeja varētu būt īpaši svarīga pasaules līmenī;
23. uzsver to, cik svarīgi ir nodrošināt Savienības tirgus konkurētspēju un pārredzamību, lai visiem lietotājiem Savienībā sniegtu drošus, ilgtspējīgus un uzticamus pakalpojumus par pieņemamu cenu; aicina ieviest vienkāršu, pārredzamu metodi, ar kuru drošības trūkumus

varētu identificēt tā, lai pakalpojumu sniedzējiem Eiropas tirgū būtu pietiekams un piemērots stimulants novērst šādus trūkumus;

24. uzsver, ka visiem mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem, kuri darbojas Savienībā, ir jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi, visiem nosakot vienādas prasības;

Publiskais iepirkums, inovatīvu risinājumu iepirkums un mākoņdatošana

25. uzsver, ka, ieviešot mākoņpakalpojumus publiskajā sektorā, varētu samazināt publiskās pārvaldes izmaksas un iedzīvotājiem sniegt efektīvākus pakalpojumus, turklāt digitalizācijas radītais sviras efekts visās ekonomikā nozarēs būtu ļoti noderīgs; norāda, ka arī privātais sektors var izmantot šos mākoņpakalpojumu priekšrocības inovatīvu risinājumu iepirkšanai;
26. mudina publiskās pārvaldes iestādes IT iepirkumu jomā apsvērt iespēju izmantot drošus un uzticamus mākoņpakalpojumus, vienlaikus uzsverot to atbildību attiecībā uz tās informācijas aizsardzību, kas saistīta ar iedzīvotājiem, un pakalpojumu pieejamību un nepārtrauktību;
27. jo īpaši aicina Komisiju apsvērt iespēju attiecīgos gadījumos izmantot mākoņpakalpojumus, lai rādītu piemēru citiem;
28. aicina Komisiju un dalībvalstis uzlabot Eiropas mākoņdatošanas partnerības darbību;
29. aicina Komisiju un dalībvalstis noteikt mākoņdatošanu par prioritāru jomu pētniecības un attīstības programmās un veicināt to gan publiskajā pārvaldē kā inovatīvu e-pārvaldes risinājumu iedzīvotāju interesēs, gan privātajā sektorā kā novatorisku instrumentu uzņēmējdarbības attīstīšanai;
30. uzsver, ka īpašu uzmanību un koordināciju starp dalībvalstīm prasa situācija, kad mākoņdatošanas pakalpojumus izmanto publiskas iestādes, tostarp tiesībsargāšanas iestādes un ES iestādes; atgādina, ka ir jānodrošina datu integritāte un drošība un jānovērš nesankcionēta piekļuve, tostarp ārvalstu valdību un to izlūkdienestu nesankcionēta piekļuve bez juridiskā pamata atbilstoši Savienības vai tās dalībvalstu tiesību aktiem; uzsver, ka tas attiecas arī uz vairāku nevalstisku pakalpojumu sniedzēju veiktām noteiktām personas datu apstrādes darbībām, piemēram, banku, apdrošināšanas sabiedrību, pensiju fondu, skolu un slimnīcu darbībām, jo īpaši, ja tiek apstrādāti noteiktu kategoriju personas dati; uzsver arī, ka viss iepriekš minētais ir īpaši svarīgi, ja dati tiek pārsūtīti (starp dažādām jurisdikcijām ārpus Eiropas Savienības); tāpēc uzskata, ka publiskām iestādēm un arī nevalstiskiem pakalpojumu sniedzējiem un privātajam sektoram jutīgu datu un informācijas apstrādē būtu pēc iespējas jāizmanto ES mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēji, līdz tiek ieviesti apmierinoši pasaules mēroga noteikumi par datu aizsardzību, tādējādi nodrošinot publisku iestāžu glabātu jutīgu datu un datu bāzu drošību;

Standarti un mākoņdatošana

31. aicina Komisiju uzņemties vadību, veicinot standartus un specifikācijas attiecībā uz privātumu neapdraudošiem, uzticamiem, ļoti sadarbspējīgiem, drošiem un

energoefektīviem mākoņpakalpojumiem kā Eiropas turpmākās rūpniecības politikas neatņemamu daļu; uzsver, ka uzticamība, drošība un datu aizsardzība ir nepieciešama, lai iegūtu patērētāju uzticību un sekmētu konkurētspēju;

32. uzsver, ka standartu pamatā ir paraugprakses piemēri;
33. uzstāj, ka standartiem vajadzētu nodrošināt ērtu un pilnīgu datu un pakalpojumu pārnesamību un augsta līmeņa sadarbību starp mākoņpakalpojumiem ar mērķi palielināt konkurētspēju, nevis to ierobežot;
34. atzinīgi vērtē ETSI uzticēto standartu kartēšanu un uzsver, cik svarīgi ir arī turpmāk nodrošināt atklātu un pārredzamu procesu;

Patērētāji un mākoņdatošana

35. aicina Komisiju nodrošināt to, lai patērētāju ierīces pēc noklusējuma neizmanto mākoņpakalpojumus un lai tās nebūtu piesaistītas kādam konkrētam mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējam;
36. aicina Komisiju panākt, lai visi komercīgumi starp telekomunikāciju operatoriem un mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem pilnībā atbilstu ES konkurences tiesību aktiem un nodrošinātu patērētāju pilnīgu piekļuvi jebkuram mākoņpakalpojumam ar jebkura telekomunikāciju operatora nodrošinātu interneta savienojumu;
37. atgādina Komisijai par tās vēl neizmantotajām pilnvarām, kas paredzētas Direktīvā 1999/5 (RTTI direktīva) un kas paredz iekārtās iestrādāt aizsardzības pasākumus, kuri aizsargā lietotāju informāciju;
38. aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt patērētāju informētību par visiem riskiem, kas saistīti ar mākoņpakalpojumu izmantošanu;
39. aicina Komisiju nodrošināt to, lai patērētājiem, kurus mudina pieņemt mākoņpakalpojumus vai kuriem tos piedāvā citādi, vispirms tiktu sniegta pamatotu lēmumu pieņemšanai nepieciešamā informācija, jo īpaši informācija par jurisdikciju, kura attiecas uz šajos mākoņpakalpojumos glabātajiem datiem;
40. uzsver, ka šādi sniegtā informācijā, cita starpā būtu jānorāda arī galvenais pakalpojuma sniedzējs un tas, kā pakalpojums tiek finansēts; uzsver, ka lietotājs ir jāinformē arī par to, ka pakalpojums tiek finansēts, izmantojot lietotāju informāciju mērķtiecīgas reklāmas nolūkā vai ļaujot to darīt citām personām;
41. uzsver, ka informācija būtu jāsniedz standartizētā, pārnesamā, viegli saprotamā un salīdzināmā veidā;
42. aicina Komisiju izvērtēt piemērotus pasākumus, lai noteiktu minimālo pieņemamo patērētāju tiesību līmeni mākoņpakalpojumu jomā, aptverot tādus jautājumus kā privātumu, datu uzglabāšanu trešās valstīs, atbildību datu zuduma gadījumā, kā arī citus patērētājiem svarīgus aspektus;
43. aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt īpašus pasākumus attiecībā uz mākoņdatošanas

izmantošanu un veicināšanu saistībā ar atvērtu pieeju un atvērtiem izglītības resursiem;

Intelektuālais īpašums, civiltiesības utt. un mākoņdatošana

44. mudina Komisiju rīkoties un turpināt saskaņot tiesību aktus visās dalībvalstīs, lai novērstu neskaidrības attiecībā uz jurisdikciju un tiesisko sadrumstalotību, kā arī nodrošinātu pārredzamību digitālajā vienotajā tirgū;
45. aicina Komisiju pārskatīt ES tiesību aktus, lai novērstu trūkumus saistībā ar mākoņdatošanu; jo īpaši pieprasa precizēt intelektuālā īpašuma tiesību režīmu un pārskatīt Negodīgas komercprakses direktīvu, Direktīvu par negodīgiem līguma noteikumiem un E-komercijas direktīvu, kas ir vissvarīgākie mākoņdatošanai piemērojamie ES tiesību akti;
46. aicina Komisiju izveidot precīzu tiesisko regulējumu jomā, kas skar ar autortiesībām aizsargātu saturu mākonī, jo īpaši attiecībā uz licencēšanas noteikumiem;
47. atzīst — tas, ka mākoņdatošanas pakalpojumus arvien vairāk izmanto ar autortiesībām aizsargātu darbu uzglabāšanai, nedrīkstētu apdraudēt Eiropas tiesību subjektu tiesības saņemt taisnīgu atlīdzību par viņu darbu izmantošanu, taču vēlas noskaidrot, vai šos pakalpojumus var uzskatīt par tādiem pašiem kā tradicionālie un digitālie ierakstīšanas un uzglabāšanas veidi un iekārtas;
48. aicina Komisiju izpētīt dažādu veidu mākoņdatošanas pakalpojumus un noskaidrot, kā mākoņdatošanas pakalpojumu izmantošana ar autortiesībām aizsargātu darbu uzglabāšanai ietekmē autoratlīdzību sistēmas un, precīzāk, veidus, kā tiek uzliktas noteiktiem mākoņdatošanas pakalpojumiem piemērojamās privātās kopēšanas maksas;
49. aicina Komisiju kopā ar ieinteresētajām personām veicināt tādu decentralizētu pakalpojumu attīstīšanu, kuru pamatā būtu brīvi pieejama un atvērta pirmkoda programmatūra, kas palīdzētu saskaņot visu mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju praksi un ļautu ES iedzīvotājiem atgūt kontroli pār saviem personas datiem un saziņu, piemēram, izmantojot šifrēšanu datu nosūtīšanā no to sniedzēja saņēmējam;
50. uzsver, ka līgumi ir galvenie mehānismi attiecību veidošanai starp mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem un viņu klientiem, jo pastāv nenoteiktība attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem un jurisdikciju, un tāpēc šajā jomā nepārprotami nepieciešamas ES pamatnostādnes;
51. aicina Komisiju strādāt kopā ar dalībvalstīm, lai attīstītu ES paraugprakses modeļus līgumiem vai līgumu paraugus, kas nodrošinās pilnīgu pārredzamību, ļoti skaidrā formātā sniedzot visus noteikumus un nosacījumus;
52. aicina Komisiju kopā ar ieinteresētajām personām izveidot brīvprātīgas sertifikācijas shēmas pakalpojumu sniedzēju drošības sistēmām, jo tas palīdzētu saskaņot visu mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju praksi un ļautu klientiem labāk saprast, ko viņi varētu sagaidīt no šo pakalpojumu sniedzējiem;
53. uzsver, ka jurisdikcijas problēmu dēļ ES patērētājiem praktiski būs maz iespēju meklēt tiesisko aizsardzību, ja mākoņpakalpojumu sniedzējs būs citā jurisdikcijā; tāpēc aicina

Komisiju nodrošināt piemērotus līdzekļus tiesiskai aizsardzībai pakalpojumu jomā, jo izveidojusies liela nelīdzsvarotība starp mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju un šo pakalpojumu lietotāju tiesībām;

54. aicina Komisiju ātri ieviest kārtību alternatīvai strīdu izšķiršanai un strīdu izšķiršanai tiešsaistē un panākt, ka patērētājiem ir pieejami pienācīgi kolektīvas tiesiskās aizsardzības līdzekļi pret drošības un privātuma pārkāpumiem, kā arī pret nelikumīgiem līguma noteikumiem saistībā ar mākoņpakalpojumiem.
55. pauž nožēlu, ka pašlaik lietotājiem trūkst efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekļu līgumu pārkāpumu gadījumā;
56. aicina sistemātiski veikt patērētāju informēšanu par personas datu apstrādes darbībām, iekļaujot šo informāciju līguma priekšlikumā, kā arī obligāti saņemt lietotāju piekrišanu pirms līguma noteikumu mainīšanas;
57. aicina Komisiju tās ekspertu grupu diskusijās panākt, lai mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem tiktu pieprasīts līgumos iekļaut noteiktas svarīgākās klauzulas, kas garantē pakalpojumu kvalitāti, piemēram, pienākumu nepieciešamības gadījumā atjaunināt programmatūru un aparatūru, noteikt rīcību datu zuduma gadījumā, laiku, kas būtu nepieciešams problēmas atrisināšanai, vai to, cik ātri mākoņpakalpojumu sniedzējs var izņemt materiālus, kas pārkāpj noteikumus, ja mākoņa lietotājs to pieprasa;
58. atgādina, ka gadījumā, ja mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējs datus izmanto citiem mērķiem, kas nav noteikti pakalpojuma līgumā, tos izpauž vai izmanto neatbilstoši līguma noteikumiem, viņš būtu jāuzskata par datu pārzini un būtu jāsauc pie atbildības par notikušajiem pārkāpumiem un nelikumībām;
59. uzsver, ka mākoņpakalpojumu līgumos ir skaidri un pārredzami jānosaka pušu pienākumi un tiesības attiecībā uz mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju veiktām datu apstrādes darbībām; norāda, ka līgumos nav pieļaujama atteikšanās no aizsardzības pasākumiem, tiesībām un aizsardzības, ko nodrošina Savienības tiesību akti datu aizsardzības jomā; mudina Komisiju iesniegt priekšlikumus līdzsvara atjaunošanai starp mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem un to klientiem attiecībā uz mākoņpakalpojumu izmantotajiem noteikumiem un nosacījumiem, tostarp noteikumiem par to, kā:
 - nodrošināt aizsardzību pret pakalpojumu sniegšanas patvaļīgu pārtraukšanu un datu dzēšanu;
 - garantēt klientiem sapratīgas iespējas attiecībā uz uzglabāto datu atgūšanu pakalpojuma pārtraukšanas un/vai datu dzēšanas gadījumā;
 - nodrošināt precīzas pamatnostādnes mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem, lai atvieglotu klientu pāreju pie citiem pakalpojumu sniedzējiem;
60. uzsver, ka mākoņdatošanas pakalpojuma sniedzēja loma saskaņā ar spēkā esošiem ES tiesību aktiem ir jānosaka katrā gadījumā atsevišķi, jo pakalpojuma sniedzēji var būt gan datu apstrādātāji, gan pārzini; mudina uzlabot noteikumus un nosacījumus visiem lietotājiem, izstrādājot starptautiskus paraugprakses modeļus līgumiem un precizējot, kur

pakalpojuma sniedzējs glabā datus un kura tiesību aktu joma uz tiem attiecas ES;

61. uzsver, ka īpaša uzmanība ir jāpievērš situācijām, kurās līdzsvara trūkums līgumattiecībās starp klientu un mākoņdatošanas pakalpojuma sniedzēju liek klientam piekrist līgumattiecībām un standarta pakalpojumiem, parakstot līgumu, kurā mērķus, nosacījumus un apstrādes veidus nosaka pakalpojuma sniedzējs¹; uzsver, ka šādos gadījumos mākoņdatošanas pakalpojuma sniedzējs ir uzskatāms par datu pārzini un kļūst solidāri atbildīgs ar klientu;

Datu aizsardzība, pamattiesības, tiesībaizsardzība un mākoņdatošana

62. uzskata, ka piekļuve drošam internetam ir ikviena iedzīvotāja pamattiesības un ka mākoņdatošanai šajā ziņā arī turpmāk būs nozīmīga loma; tāpēc atkārtoti savu aicinājumu Komisijai un Padomei nepārprotami atzīt digitālās brīvības par pamattiesībām un būtiski svarīgiem priekšnosacījumiem vispārējo cilvēktiesību izmantošanai;
63. atkārtoti uzsver, ka datu aizsardzības līmenis mākoņdatošanas vidē principā nedrīkst būt zemāks par to, kāds noteikts jebkādas citas datu apstrādes sakarībā;
64. uzsver, ka ES tiesību akti datu aizsardzības jomā ir tehnoloģiski neitrāli un tāpēc jau pilnībā attiecas uz ES sniedzamiem mākoņdatošanas pakalpojumiem, un tādējādi šie akti pilnībā jāievēro; uzsver, ka 29. panta darba grupas (*WP29*) atzinums mākoņdatošanas jautājumos² būtu jāņem vērā, jo tas sniedz skaidras norādes par to, kā piemērot Savienības datu aizsardzības principus un noteikumus mākoņpakalpojumiem, aplūkojot, piemēram, pārziņa / apstrādātāja, mērķa ierobežojuma un proporcionalitātes un integritātes un datu drošības definīcijas, kā arī apakšuzņēmēju izmantošanu, pienākumu sadali, datu aizsardzības pārkāpumus un to starptautisku nodošanu; uzsver, ka Savienības datu aizsardzības tiesiskā regulējuma pārskatīšanas gaitā ir jānovērš jebkādi aizsardzības trūkumi saistībā ar mākoņdatošanu, šajā procesā balstoties uz Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja un *WP29* sniegtajām turpmākajām norādēm;
65. atkārtoti pauž bažas par neseno atklāto ASV Nacionālās drošības aģentūras novērošanas programmu un līdzīgām programmām, ko izlūkošanas iestādes veic dažādās dalībvalstīs, un atzīst, ka gadījumā, ja līdz šim pieejamā informācija tiks apstiprināta, šīs programmas uzskatāmas par nopietnu pārkāpumu attiecībā uz ES pilsoņu un iedzīvotāju pamattiesībām uz privātumu un datu aizsardzību, kā arī tiesībām uz privāto un ģimenes dzīvi, saziņas konfidencialitāti, nevainības prezumpciju, vārda brīvību, informācijas brīvību un brīvību veikt uzņēmējdarbību;
66. atkārtoti pauž nopietnas bažas par obligātu ES personas datu un saskaņā ar mākoņdatošanas līgumiem apstrādātās informācijas tiešu atklāšanu trešo valstu iestādēm, kas jāveic tiem mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem, kuri ir pakļauti trešo valstu tiesību aktiem vai izmanto glabāšanas serverus, kas atrodas trešās valstīs, kā arī par tiešu attālu piekļuvi personas datiem un informācijai, ko apstrādā trešo valstu tiesībaizsardzības iestādes un izlūkdienesti;

¹ Jo īpaši gadījumos, kad mākoņa pakalpojumus izmanto patērētāji un MVU.

² Atzinums 5/2012, WP 196 ir pieejams: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/index_en.htm#h2-1.

67. pauž nožēlu, ka šāda piekļuve parasti tiek nodrošināta, trešo valstu iestādēm tieši piemērojot pašām savas tiesību normas un neizmantojot juridiskai sadarbībai izveidotus starptautiskus instrumentus, piemēram, savstarpējās tiesiskās palīdzības nolīgumus (TPN) vai cita veida tiesu iestāžu sadarbību;
68. uzsver, ka šāda prakse rada jautājumu par uzticēšanos ārpus ES esošiem mākoņdatošanas un tiešsaistes pakalpojumu sniedzējiem un tām trešām valstīm, kuras neizmanto starptautiskus instrumentus juridiskajai un tiesu sadarbībai;
69. sagaida, ka Komisija un Padome veiks pasākumus šīs situācijas atrisināšanai un nodrošinās ES pilsoņu pamattiesību ievērošanu;
70. atgādina, ka visiem uzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus Eiropas Savienībā, ir jāievēro Savienības tiesību akti, ka tie ir atbildīgi par jebkādiem pārkāpumiem un ka šajā ziņā nav pieļaujami nekādi izņēmumi;
71. uzsver, ka trešo valstu jurisdikcijā esošiem mākoņdatošanas pakalpojumiem ir jāsniedz ES esošajiem lietotājiem skaidrs un pamanāms brīdinājums par to, ka uz viņu personas datiem var tikt attiecinātas trešo valstu iestāžu izlūkošanas un tiesībaizsardzības uzraudzības darbības saskaņā ar slepeniem rīkojumiem vai pieprasījumiem, un vajadzības gadījumā tiem jālūdz datu subjekta nepārprotama piekrišana personas datu apstrādei;
72. mudina Komisiju sarunās par starptautiskiem nolīgumiem, kas ir saistīti ar personas datu apstrādi, pievērst īpašu uzmanību riskiem un problēmām, ko mākoņdatošana rada attiecībā uz pamattiesībām, jo īpaši, bet ne tikai tiesībām uz privāto dzīvi un personas datu aizsardzību, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. pantā; turklāt mudina Komisiju ņemt vērā sarunu partnervalsts noteikumus, ar kuriem nosaka tiesībaizsardzības iestāžu un izlūkdienestu piekļuvi mākoņdatošanas pakalpojumos apstrādātajiem personas datiem, jo īpaši pieprasot, lai šāda tiesībaizsardzības iestāžu un izlūkdienestu piekļuve notiktu tikai atbilstoši tiesību aktos paredzētajai kārtībai un ar precīzu juridisko pamatu, kā arī izvirzot prasību skaidri norādīt piekļuves apstākļus, šādas piekļuves mērķi, ieviestos drošības pasākumus datu nodošanā un personu tiesības, kā arī noteikumus par pārraudzību un efektīvas tiesiskās aizsardzības mehānismu;
73. uzsver savas nopietnās bažas saistībā ar Eiropas Padomes Konvencijas par kibernetiskajiem komitejas paveikto nolūkā izstrādāt papildu protokolu par to, kā interpretēt 2001. gada 23. novembra Konvencijas par kibernetiskajiem 32. pantu par pārrobežu piekļuvi datoros uzglabātiem datiem ar atļauju vai gadījumos, ja tie ir publiski pieejami¹, lai tādējādi atvieglotu tā efektīvu izmantošanu un īstenošanu tiesiskās, politiskās un tehnoloģiskās attīstības aspektā; ņemot vērā Eiropas Padomes Ministru komitejā paredzēto izskatīšanu, aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt Konvencijas par kibernetiskajiem 32. panta noteikumu un to interpretācijas dalībvalstīs atbilstību pamattiesībām, tostarp datu aizsardzībai un jo īpaši noteikumiem par personas datu pārrobežu plūsmu, kā tas paredzēts ES Pamattiesību hartā, ES *acquis* datu aizsardzības jomā, Eiropas Cilvēktiesību konvencijā un Eiropas Padomes Konvencijā par personu

¹ [http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/Source/Cybercrime/TCY/TCY%202013/T CY\(2013\)14transb_elements_protocol_V2.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/Source/Cybercrime/TCY/TCY%202013/T CY(2013)14transb_elements_protocol_V2.pdf)
http://www.coe.int/t/DGHL/cooperation/economiccrime/cybercrime/default_en.asp

aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi (Konvencijā Nr. 108), kas ir juridiski saistoša dalībvalstīm; aicina Komisiju un dalībvalstis stingri noraidīt jebkādas pasākumus, kas varētu apdraudēt šo noteikumu piemērošanu; pauž bažas par to, ka šāda papildu protokola apstiprināšanas gadījumā varētu kļūt iespējama tiesībaizsardzības iestāžu neierobežota attāla piekļuve serveriem un datorsistēmām citās jurisdikcijās, neizmantojot TPN un citus tiesiskās sadarbības instrumentus, kas ieviesti, lai garantētu personu pamattiesības, tostarp uz datu aizsardzību un taisnīgu tiesu;

74. uzsver, ka īpaša uzmanība jāpievērš MVU, kuri personas datu apstrādē arvien vairāk izmanto mākoņdatošanas tehnoloģiju un kuriem ne vienmēr ir pietiekami līdzekļi vai zināšanas, lai pienācīgi risinātu drošības jautājumus;
75. uzsver, ka datu pārziņa vai apstrādātāja kvalifikācija pienācīgi jāatspoguļo faktiskajā kontroles līmenī, kāds tam piešķirts pār apstrādes līdzekļiem, lai precīzi būtu noteikti pienākumi saistībā ar personas datu aizsardzību mākoņdatošanā;
76. uzsver, ka mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem attiecībā uz personas datu apstrādi ir pilnībā jāņem vērā visi ES datu aizsardzības tiesību aktos noteiktie principi, piemēram, taisnīgums un likumība, mērķa ierobežojums, proporcionalitāte, precizitāte un ierobežots datu glabāšanas laiks;
77. uzsver to, cik svarīgas ir efektīvas, samērīgas un atturošas administratīvās sankcijas, kuras var uzlikt mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem, ja tie neievēro ES datu aizsardzības standartus;
78. uzsver, ka ikviena mākoņdatošanas pakalpojuma ietekme uz datu aizsardzību pašlaik ir jāvērtē pēc *ad hoc* principa, lai noteiktu piemērotākos aizsardzības pasākumus;
79. uzsver, ka Eiropas mākoņdatošanas pakalpojuma sniedzējiem vienmēr ir jārikojas atbilstoši ES datu aizsardzības tiesību aktiem, pat ja tas nav saskaņā ar klienta vai trešā valstī esoša pārziņa norādēm vai ja attiecīgie datu subjekti ir (vienīgi) trešo valstu iedzīvotāji;
80. uzsver nepieciešamību starptautiskā līmenī risināt ar mākoņdatošanu saistītās problēmas, jo īpaši attiecībā uz valdību veiktām izlūkošanas darbībām un nepieciešamiem aizsardzības pasākumiem;
81. uzsver, ka ES iedzīvotājiem, kuri ir pakļauti trešo valstu iestāžu izlūkošanas darbībām, vajadzētu būt pieejamiem vismaz tādiem pašiem aizsardzības pasākumiem un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem kā attiecīgās trešās valsts iedzīvotājiem;
82. pauž nožēlu par pieeju Komisijas paziņojumā, kurā tā nepiemin ar mākoņdatošanu saistītos riskus un problēmas, un mudina Komisiju turpināt darbu mākoņdatošanas jomā, sagatavojot vienotāku paziņojumu par šo tēmu, kurā būtu ņemtas vērā visu iesaistīto personu intereses un kurā līdzās parastajām atsaucēm uz pamattiesību aizsardzību un nepieciešamību ievērot datu aizsardzības prasības būtu iekļauti vismaz šādi elementi:
 - **pamatnostādnes**, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību ES pamattiesībām un datu aizsardzības prasībām;

- ierobežojoši nosacījumi, atbilstoši kuriem mākonī glabājamiem datiem vai nu var piekļūt tiesībsardzības nolūkos, turklāt ievērojot ES Pamattiesību hartu un ES tiesību aktus, vai arī šiem datiem piekļūt nevar;
- **aizsardzības pasākumi** pret ārvalstu un vietējo struktūru nelikumīgu piekļuvi, piemēram, grozot iepirkuma prasības un piemērojot Padomes Regulu (EK) Nr. 2271/96¹, lai reaģētu uz ārvalstu tiesību aktiem, kas varētu izraisīt ES pilsoņu un iedzīvotāju mākonī glabāto datu nelikumīgu masveida nodošanu;
- priekšlikumi par to, kā definēt personas datu nodošanu un kā atjaunināt līgumu standartklauzulas, kas ir pielāgotas mākoņa videi, jo mākoņdatošana bieži ir saistīta ar datu masveida plūsmu no mākoņa klientiem uz mākoņdatošanas pakalpojuma sniedzēju serveriem un datu centriem, iesaistot daudzas dažādas ieinteresētās personas un datiem šķērsojot robežas starp ES un citām valstīm;

83. aicina Komisiju izpētīt nepieciešamību pārskatīt ES un ASV nolīgumu par drošības principiem attiecībā uz datu aizsardzību, lai to pielāgotu tehnoloģiju attīstībai, jo īpaši attiecībā uz aspektiem, kas saistīti ar mākoņdatošanu;

84. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

¹ Padomes 1996. gada 22. novembra Regula (EK) Nr. 2271/96, ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām (OV L 309, 29.11.1996., 1.-6. lpp.; URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31996R2271:LV:HTML>).

PASKAIDROJUMS

Arvien vairāk uzņēmumu visā pasaulē apzinās priekšrocības produktivitātes jomā, ko nodrošina iespēja viegli piekļūt augstas veiktspējas biznesa lietojumprogrammām un/vai ievērojami palielināt infrastruktūras resursus par pieņemamu cenu. Šajā saistībā saskaņā ar Eiropas Komisijas aprēķiniem līdz 2014. gadam ieņēmumi no mākoņpakalpojumiem varētu sasniegt 148,8 miljardus, un 60 % no serveru darba slodzes būs virtuāla.

Ekonomiskās un komerciālās perspektīvas attiecībā uz mākoņpakalpojumiem tiešām ir daudzsološas, un tas ir ekonomisks pamatojums to attīstībai, kas praktiski nozīmē, ka mākoņdatošana turpinās attīstīties arī neatkarīgi no Eiropas līdzdalības.

Agrāk Savienības iestādes ir veikušas dažus atbalstāmus, bet nelielus pasākumus šajā jomā, piemēram, kad Eiropas Komisija publicēja 2010. gada paziņojumu „Virzība uz Eiropas publisko pakalpojumu sadarbību” un *ENISA* ziņojumu par galvenajiem drošības jautājumiem saistībā ar mākoņdatošanu.

Tāpēc atzinīgi tiek vērtēta Komisijas mākoņdatošanas stratēģija. Tomēr ir jāņem vērā, ka, attīstot jebkādas stratēģiskus rīcības pamatprincipus un jo īpaši jauno mākoņdatošanas stratēģiju, ir jācenšas pasākumus īstenot pēc iespējas horizontālā līmenī, ņemot vērā jebkādas apstākļus, kas, iespējams, tieši neietekmē mākoņdatošanas attīstību.

Tāpēc infrastruktūras politika ir ļoti svarīga: spēcīgi fiksētie un mobilie sakaru tīkli ir priekšnosacījums tam, lai pilnībā izmantotu mākoņdatošanas priekšrocības, un šajā saistībā referente pauž nožēlu par to, ka Eiropas infrastruktūras savienošanas paziņojumu un jo īpaši regulas priekšlikumu par vadlīnijām Eiropas telekomunikāciju tīkliem, kas ir atbalstāmi pasākumi, lai sekmētu ļoti nepieciešamos ieguldījumus platjoslas tīklos Eiropā, nevarēs atbilstoši īstenot bez pietiekamiem finanšu resursiem.

No otras puses, ņemot vērā mākoņdatošanas sistēmu komerciālās perspektīvas, jaunajā stratēģijā ir jāiekļauj ļoti dažādi aspekti, sākot ar tehnoloģiskiem jautājumiem, kas saistīti ar mākoņdatošanas sistēmu attīstību, pārvaldību un pielāgojamību, kā arī elastību, kas ir svarīga IKT jomā, lai neapdraudētu inovācijas attiecībā uz standartizāciju, un beidzot ar jautājumiem, kas nav tehniski, piemēram, juridiskiem jautājumiem saistībā ar datu privātumu un drošību, kas ir būtisks šķērslis visaptverošai mākoņdatošanas infrastruktūru ieviešanai.

Ņemot vērā minētos aspektus, atzinīgi tiek vērtēts datu aizsardzības tiesiskā regulējuma priekšlikums, ko pašlaik izskata Parlaments, jo tas ir steidzami nepieciešams — kā norādīts Parlamenta iniciatīvas ziņojumā par Eiropas Digitalizācijas programmu —, lai pieņemtu 1995. gada režīmu digitālas sabiedrības jomā. Tomēr ir ļoti svarīgi, lai galarezultāts nekavētu jauno un moderno mākoņpakalpojumu attīstību un sekmētu to ieviešanu. Šajā saistībā ir svarīgi, lai datu aizsardzības tiesiskajā regulējumā būtu skaidri nošķirtas lomas un pienākumi, kas attiecas uz datu kontrolētājiem un apstrādātājiem. Turklāt atzinīgi tiek vērtēts arī jaunais priekšlikums direktīvai par tīklu un informācijas drošību.

Tie ir ļoti svarīgi aspekti, un ir jāatceras, ka mākoņdatošana ir ārpakalpojums, un tāpēc tā

apdraud pašreizējos priekšstatus par drošību un datu aizsardzību. Šajā saistībā Pasaules ekonomikas forums norādījis, ka 90 % mākoņpakalpojumu sniedzēju un lietotāju uzskata, ka privātuma apdraudējums ir ļoti nopietns šķērslis visaptverošai mākoņdatošanas ieviešanai.

Turklāt Eiropai būtu jāsekmē pētniecības un tehnoloģiju attīstība mākoņdatošanas jomā. Būtiska Eiropas pieredze galvenajās pētniecības un attīstības jomās, piemēram, saistībā ar tīkliem un uz pakalpojumiem orientētu arhitektūru, var ES nodrošināt konkurences priekšrocību. Tāpēc būtiska nozīme ir programmai „Apvāršnis 2020”.

Attiecībā uz Komisijas paziņojumā minētajām konkrētajām darbībām, ir jāuzsver šādi aspekti:

1. Standartu biezokņa pārvarēšana

Tas ir galvenais aspekts. Lietotājiem ir jāvar ātri un droši mainīt mākoņpakalpojumu sniedzēju. Citiem vārdiem sakot, ir svarīga pilnīga pārnesamība, augsta līmeņa sadarbība un atklātas specifikācijas. Ir jāveic pasākumi, lai nepieļautu patērētāju sasaistīšanu. Tāpēc šajā posmā būtu jāveic pašreizējo ETSI standartu kartēšana. Un ir jānodrošina pēc iespējas atklāts un pārredzams process. Turklāt referente uzskata, ka standarti mākoņdatošanas jomā ir jānosaka pasaules līmenī, un neviens reģions visā pasaulē nevar pasaules līmeņa standartus īstenot izolēti. Eiropai uzmanība ir jāvērs uz to, kā palielināt MVU un patērētāju iespējas globālajā tirgū. Ir nepieciešami tādi standarti, kas būtu spēkā visā pasaulē.

Turklāt būtiska nozīme var būt arī *ENISA*, un referente uzskata, ka tai būtu jāpalīdz veidot ES līmeņa brīvprātīgas sertifikācijas shēmas mākoņdatošanas jomā, ievērojot termiņu, kas noteikts paziņojumā par vairāku šādu shēmu izveidošanu līdz 2014. gadam.

2. Droši un taisnīgi līguma noteikumi

Lai gan Vienotajos Eiropas tirdzniecības noteikumos ir definēti digitālā satura līgumi ar patērētājiem un maziem uzņēmumiem, var būt nepieciešams mehānisms attiecībā uz citiem aspektiem, jo īpaši datu atrašanās vietu un nodošanu — īpaši būtu jāņem vērā 29. panta darba grupas atzinumi — un noteikumu vienotu terminoloģiju.

Tomēr šīs galvenās darbības pamatprincipam būtu jānosaka, ka mākoņdatošana nodrošina dažādus pakalpojumus un uzņēmējdarbības modeļus „Viens risinājums nav piemērots visiem”. Tāpēc, pieņemot „drošus un taisnīgus līguma noteikumus”, ir skaidrs, ka līgumi starp uzņēmumiem un patērētājiem būtiski atšķiras no līgumiem starp uzņēmumiem. Turklāt problēmas, ar kurām saskaras publiskās pārvaldes iestādes, izmantojot mākoņpakalpojumus, būtiski atšķiras no tām, ar kurām saskaras vidusmēra patērētāji. Citiem vārdiem sakot, dažādiem mākoņiem ir atšķirīgs pielietojums un atšķirīgi trūkumi. Tomēr līgumtiesībās būtu jāņem vērā visi aspekti.

3. Publiskā sektora kopīgas līderības veicināšana, izmantojot Eiropas Mākoņdatošanas partnerību

Referente uzskata, ka vadība ir jāuzņemas publiskajam sektoram, tostarp Komisijai. Tas ir svarīgi ne tikai, ņemot vērā ražīgumu, ko var nodrošināt viegla piekļuve augstas veiktspējas lietojumprogrammām un tehnoloģijām par pieņemamu cenu, bet arī tāpēc, ka arī iedzīvotājiem būtu izdevīgi efektīvāki un inovatīvāki publiskie pakalpojumi. Milzīgas

perspektīvas ir, piemēram, e-veselības, izglītības un transporta pakalpojumu jomā.

Mākoņdatošanas partnerība ir labs mehānisms, tomēr ir jārikojas ātrāk. Ir steidzami nepieciešama cieša koordinācija, un ir jānovērš nopietns risks, ka tuvākajā nākotnē publiskā sektora tirgus varētu būt vēl sadrumstalotāks, kā tas ir elektroniskās identifikācijas jomā, jo netika saskaņoti pasākumi, kad dalībvalstis sāka attīstīt dažādas valsts līmeņa sistēmas.

Referente uzskata, ka, lai pilnībā izmantotu mākoņdatošanas tehnoloģijas priekšrocības un pēc iespējas pilnvērtīgāk izmantotu resursus, publiskajam sektoram būtu jāuzņemas vadība, jo tas ir liels un tas Eiropā darbojas gandrīz visās nozarēs. Publiskās pārvaldes iestādēm ir jāpāriet uz digitālo līdzekļu izmantošanu, un ir jārikojas proaktīvi, nekavējoties koordinējot to iniciatīvas.

Arī Eiropas iestādēm nekavējoties ir jāizvērtē mākoņdatošanas tehnoloģijas priekšrocības un trūkumi. Ir jārisina daudz sarežģītu jautājumu (budžeta strukturālie ierobežojumi, iespējamie tirgus attīstības ierobežojumi, iekšējās drošības jautājumu noskaidrošana), un tāpēc atbildīgajām iestādēm ir jāizstrādā stratēģija Eiropas iestādēm.

Mākoņdatošana un digitālais vienotais tirgus

Vispusīga mākoņdatošanas attīstība ir stratēģiski svarīga, veidojot digitālo vienoto tirgu. Šajā saistībā mākoņdatošanas stratēģija ir saistīta ar daudziem aspektiem, kas ietekmē nepieciešamību nodrošināt labāku konvergenci, un galu galā arī saskaņošanu, lai novērstu visus pašreizējos šķēršļus, piemēram, attiecībā uz platjoslas tīklu izvēršanu, spektru piešķiršanu, patērētāju aizsardzību, intelektuālā īpašuma tiesībām, datu aizsardzību, īpašiem noteikumiem saistībā ar ražojumiem, kā arī maksājumu darījumiem.

Tāpēc mākoņdatošanas attīstība Eiropā var būtiski paātrināt digitālā vienotā tirgus izveidi.

23.9.2013

JURIDISKĀS KOMITEJAS ATZINUMS (*)

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejai

par mākoņdatošanas potenciāla atraisīšanu Eiropā
(2013/2063(INI))

Atzinumu sagatavoja (*): *Lidia Joanna Geringer de Oedenberg*

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 50. pants

ĪSS PAMATOJUMS

Atzinuma sagatavotāja atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu, tomēr, lai nodrošinātu, ka topošais tiesību akts ir piemērojams, uzskata par vajadzīgu aicināt Komisiju dažus noteikumus padarīt stingrākus un skatīt problēmu saistībā ar visiem citiem tiesību aktiem, kas var palīdzēt likvidēt šķēršļus un pilnībā atraisīt tā potenciālu.

Mākoņdatošana sniedz ļoti lielas iespējas, un tai būtu jānodrošina ieguvumi uzņēmējiem, iedzīvotājiem un publiskajam sektoram¹, bet kā jauns tīkla datorsistēmu modelis tā rada arī vairākus riskus juridiskajā un līgumattiecību jomā. Bažas rodas ne vien par drošību vai piesaisti vienam piegādātājam — gan pakalpojumu sniedzējus, gan lietotājus nopietni uztrauc arī nepietiekama standartizācija, kas būtu nepieciešama vienota Eiropas tirgus izveidei, attiecīgo tiesību aktu daudzveidība visā Eiropā, pašlaik neskaidrie līgumu noteikumi un skaidru noteikumu trūkums attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesībām (IĪT).

Nesen veikts pētījums liecina, ka 48 % vadītāju gan privātajā, gan publiskajā sektorā apzinās, ka mākoņdatošana ļautu viņiem strādāt ātrāk un vieglāk. Vairāk nekā puse no viņiem tomēr nav ieviesuši nekādas procedūras, lai samazinātu riskus uzņēmējdarbībai, piemēram, identitātes zādzības risku.

Vislielākais drauds mākoņdatošanā ir mākoņpakalpojumu sniedzēju uzņēmumos strādājošie, kuriem ir pieejami klientu dati, un arī citi pakalpojumu sniedzēja mākoņa lietotāji, jo īpaši tad, ja nedarbojas datu nodalīšanas mehānismi.

¹ Sagaidāms, ka globālā tirgus apjoms strauji palielināsies no USD 21,5 miljardiem 2010. gadā līdz USD 73 miljardiem 2015. gadā; paredzams, ka mākoņdatošana par 1–2 % palielinās piecu lielāko Eiropas valstu IKP; tiek prognozēts, ka līdz 2014. gadam tā pasaules ekonomikā nodrošinās 11,3 miljonus jaunu darbvietu (avots: Starptautiskās Datu korporācijas (IDC) prognozes attiecībā uz IT mākoņpakalpojumu globālās un reģionālās attīstības tendencēm 2011.–2015. gadā un *Federico Etro. The Economics of Cloud Computing*, 2011).

ES vienotais digitālais tirgus joprojām ir sadrumstalots, jo atšķiras dalībvalstu tiesiskais režīms, turklāt ar jauno Autortiesību direktīvu IĪT regulējums nav pilnībā saskaņots. Tāpēc ir mērķtiecīgi jārikojas, lai risinātu jautājumu, kas saistīts ar mākoņpakalpojumiem, kuri ir atkarīgi no vienota IĪT pārrobežu režīma. Priekšlikumos par tiesību kolektīvu pārvaldību un privātas kopēšanas maksu ir jāņem vērā jauno tehnoloģiju attīstība, jo īpaši mākoņdatošanas pakalpojumu jomā, un jāprecizē noteikumi par IĪT nodrošināšanu digitālajā vidē.

Komisijas neseno rīkotā sabiedriskā apspriešana par mākoņdatošanu liecina, ka 90 % respondentu nebija skaidrības par juridisko režīmu. Ieinteresētajām personām kopumā nav skaidra priekšstata par to, kādas ir tiesības un pienākumi pārrobežu mākoņdatošanas situācijās, jo īpaši attiecībā uz atbildību un jurisdikciju. Ņemot vērā vēl arī sadrumstaloto iekšējo tirgu, ir jāturpina saskaņot tiesību akti visās dalībvalstīs, jo īpaši novēršot vājās vietas un nepilnības spēkā esošajos ES tiesību aktos, konkrēti, Negodīgas komercprakses direktīvā, Direktīvā par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos un E-komercijas direktīvā attiecībā uz atbrīvojumiem no privātas kopēšanas maksas.

Patērētājiem un MVU, kas vēlas lietot publiskus mākoņus, bieži tiek piedāvāti līgumi, kurus slēdzot var tikai akceptēt piedāvātos nosacījumus vai arī atteikties no līguma, un šie līgumu tiek slēgti, vienkārši ieklikšķinot attiecīgajā lodziņā. Tāpēc Komisijai kopā ar dalībvalstīm vajadzētu apsvērt precīzāku noteikumu vai līgumu paraugu ieviešanu. Ir vajadzīgas pamatnostādnes un standartizētas līgumu paraugu shēmas, kas nosaka galvenos lietotājiem svarīgos noteikumus un nosacījumus, vienlaikus palielinot pārredzamību.

Mākoņa lietotājiem turklāt vajadzētu būt iespējai novērtēt ikvienu piedāvāto mākoņpakalpojumu, pamatojoties uz standartizētām procedūrām, kas ir spēkā attiecībā uz pakalpojuma sniegto drošību un garantijām, proti, jābūt pieejamiem tā sauktajiem pakalpojumu līmeņa nolīgumiem (PLN). Tāpēc Eiropas mērogā būtu jāievieš brīvprātīga sertifikācijas shēma, kas ļautu lietotājiem vienkārši novērtēt un salīdzināt mākoņpakalpojumu atbilstību standartiem, šo pakalpojumu sadarbspēju un drošības sistēmas, ņemot vērā attiecīgās atšķirības trīs dažādos pakalpojuma līmeņos: infrastruktūra kā pakalpojums (IskP), platforma kā pakalpojums (PlkP) un programmatūra kā pakalpojums (PrkP). Pirmais līmenis attiecas uz drošības iekārtu, piegādes līnijām, datiem u. tml. Otrajā līmenī atbildība par drošību lielā mērā gulstas uz klientu, kam būtu pienācīgi jāaizsargā savi dati. Trešajā līmenī atbildība gulstas uz piegādātāju.

Attiecībās ar mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem lietotājiem ir vajadzīgi pienācīgi tiesiskās aizsardzības līdzekļi, jo īpaši klientu apkalpošanas jomā. Jurisdikcijas problēmu dēļ Eiropas patērētāji pašlaik, visticamāk, praksē nespēj pieprasīt kompensāciju no pakalpojumu sniedzēja. Komisijai tāpēc būtu ātrāk jāievieš kārtība alternatīvai strīdu izšķiršanai un strīdu izšķiršanai tiešsaistē, kā arī kolektīvas tiesiskās aizsardzības mehānismi, kas sekmētu šajā jomā radušos konfliktu risināšanu un lieki nepārslogotu valsts tiesu iestādes.

IEROSINĀJUMI

Juridiskā komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- 1. mudina Komisiju rīkoties un turpināt saskaņot tiesību aktus visās dalībvalstīs, lai novērstu neskaidrības attiecībā uz jurisdikciju un tiesisko sadrumstalotību, kā arī nodrošinātu pārredzamību vienotajā digitālajā tirgū;**
- 2. atzīmē, ka steidzami nepieciešami precīzi un vienoti Eiropas tiesību akti par mākoņdatošanu, lai nodrošinātu konkurētspējīgu Eiropas vidi, sekmētu inovācijas un veicinātu izaugsmi;**
- 3. aicina Komisiju pārskatīt ES tiesību aktus, lai novērstu trūkumus saistībā ar mākoņdatošanu; jo īpaši pieprasa precizēt intelektuālā īpašuma tiesību režīmu un pārskatīt Negodīgas komercprakses direktīvu, Direktīvu par negodīgiem līguma noteikumiem un E-komercijas direktīvu, kas ir vissvarīgākie mākoņdatošanai piemērojamie ES tiesību akti;**
- 4. atzīmē, ka ir svarīgi tiesisko regulējumu mākoņdatošanas jomā veidot tā, lai ņemtu vērā pašlaik notiekošo ES datu aizsardzības noteikumu pārskatīšanu, nodrošinot precīzus noteikumus attiecībā uz personas datu apstrādi; atzīmē, cik svarīgi ir panākt šādu datu brīvu apriti atbilstoši drošam tiesiskajam regulējumam, kā rezultātā tiktu panākta labāka datu savietojamība un pieaugtu lietotāju uzticēšanās, kas ir vēl svarīgāks aspekts;**
- 5. norāda, ka tiesības uz privāto dzīvi ir pamattiesības, un tāpēc jaunie mākoņdatošanas pakalpojumi ir jāveido tā, lai nodrošinātu augstu personas datu aizsardzības līmeni saskaņā ar Savienības pamattiesībām un pamatbrīvībām;**
- 6. prasa izveidot īpašu Eiropas zīmi, lai gadījumos, kad Eiropas iedzīvotāju personas dati tiek pārsūtīti uz trešām valstīm, varētu apliecināt, ka uzņēmumi un iesaistītās trešās valstis ievēro ES tiesību aktus un pamattiesības uz privāto dzīvi;**
- 7. aicina Komisiju veikt nepieciešamos pasākumus, lai mākoņdatošanu Eiropā attīstītu tā, ka tiek aizsargāti ES principi un vērtības, un ar šādu mērķi veicināt arī sadarbību starp privātajiem uzņēmējiem;**
- 8. aicina Komisiju izveidot precīzu tiesisko regulējumu jomā, kas skar ar autortiesībām aizsargātu saturu mākonī, jo īpaši attiecībā uz licencēšanas noteikumiem;**
- 9. atzīst — tas, ka mākoņdatošanas pakalpojumus arvien vairāk izmanto ar autortiesībām aizsargātu darbu uzglabāšanai, nedrīkstētu apdraudēt Eiropas tiesību subjektu tiesības saņemt taisnīgu atlīdzību par viņu darbu izmantošanu, taču vēlas noskaidrot, vai šos pakalpojumus var uzskatīt par tādiem, kas līdzvērtīgi tradicionālajiem un digitālajiem datu ieraksta un informācijas nesējiem un iekārtām;**

10. aicina Komisiju izpētīt dažādu veidu mākoņdatošanas pakalpojumus un noskaidrot, kā mākoņa izmantošana ar autortiesībām aizsargātu darbu uzglabāšanai ietekmē autoratlīdzību sistēmas un, precīzāk, veidus, kā tiek uzlikta noteiktiem mākoņdatošanas pakalpojumiem piemērojamā privātas kopēšanas maksa;
11. uzsver, ka līgumi ir galvenie mehānismi attiecību veidošanai starp mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem un viņu klientiem, jo nav skaidrības par piemērojamiem tiesību aktiem un jurisdikciju, un tāpēc šajā jomā pilnīgi noteikti ir nepieciešamas Eiropas pamatnostādnes;
12. aicina Komisiju strādāt kopā ar dalībvalstīm, lai attīstītu Eiropas paraugprakses modeļus līgumiem vai līgumu paraugus, kas nodrošinās pilnīgu pārredzamību, ļoti precīzā formātā sniedzot visus noteikumus un nosacījumus;
13. uzsver, ka mākoņdatošanas pakalpojumi ir nozīmīgi mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), jo īpaši tiem, kas atrodas attālos vai nomaļos rajonos vai nonākuši ekonomiskās grūtībās, un aicina Komisiju apsvērt iespēju izveidot piemērotu sistēmu, lai MVU varētu paātrināt izaugsmi un uzlabot ražīgumu, jo MVU var gūt labumu no mazākām sākotnējām izmaksām un labāk pieejamiem analīzes instrumentiem;
14. aicina Komisiju kopā ar ieinteresētajām personām izveidot brīvprātīgas sertifikācijas shēmas pakalpojumu sniedzēju drošības sistēmām, jo tas palīdzētu saskaņot visu mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju praksi un ļautu klientiem labāk saprast, ko viņi varētu sagaidīt no šo pakalpojumu sniedzējiem;
15. aicina Komisiju kopā ar ieinteresētajām personām veicināt decentralizētu pakalpojumu attīstīšanu, kuru pamatā būtu brīvi pieejama un atvērta pirmkoda programmatūra (*FOSS*), kas palīdzētu saskaņot visu mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju praksi un ļautu Eiropas iedzīvotājiem atgūt kontroli pār saviem personas datiem un saziņu, piemēram, izmantojot šifrēšanu datu nosūtīšanā no to sniedzēja saņēmējam;
16. uzsver, ka jurisdikcijas problēmu dēļ Eiropas patērētājiem, domājams, nav praktisku iespēju saņemt tiesisko aizsardzību attiecībās ar mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju citā jurisdikcijā; tāpēc aicina Komisiju nodrošināt pienācīgus tiesiskās aizsardzības līdzekļus lietotājiem sniegto pakalpojumu jomā, jo izveidojusies liela nelīdzsvarotība mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju un patērētāju tiesībās;
17. aicina Komisiju ātri ieviest kārtību alternatīvai strīdu izšķiršanai un strīdu izšķiršanai tiešsaistē un panākt, ka patērētājiem ir pieejami pienācīgi kolektīvas tiesiskās aizsardzības līdzekļi pret drošības un privātuma pārkāpumiem, kā arī pret nelikumīgiem līguma noteikumiem saistībā ar mākoņdatošanas pakalpojumiem.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	17.9.2013
Galīgais balsojums	+: 23 -: 0 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Jiří Maštálka, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Dimitar Stoyanov, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, József Szájer, Axel Voss
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Olle Schmidt

19.9.2013

PILSONU BRĪVĪBU, TIESLIETU UN IEKŠLIETU KOMITEJAS ATZINUMS(*)

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejai

par mākoņdatošanas potenciāla atraisīšanu Eiropā
(2013/2063(INI))

Atzinumu sagatavoja(*): *Judith Sargentini*

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 50. pants

IEROSINĀJUMI

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- 1. atkārtoti norāda — neraugoties uz mākoņdatošanas potenciālu un priekšrocībām gan uzņēmumiem, gan arī iedzīvotājiem, publiskajam sektoram un videi, jo īpaši attiecībā uz izmaksu samazināšanu, ar to ir saistīti arī ievērojami riski un problēmas, jo īpaši attiecībā uz pamattiesībām (tostarp privātumu un datu aizsardzību), kā arī arvien lielāka ietekme traucējumu gadījumā, turklāt neatkarīgi no tā, vai tos izraisa nepareiza darbība, nolaidīga vai krimināla rīcība vai arī kādas citas valsts naidīga darbība;**
- 2. uzskata, ka piekļuve drošam internetam ir ikviena iedzīvotāja pamattiesības un ka mākoņdatošanai šajā ziņā arī turpmāk būs nozīmīga loma; tāpēc atkārtoti savu aicinājumu Komisijai un Padomei nepārprotami atzīt digitālās brīvības par pamattiesībām un būtiski svarīgiem priekšnosacījumiem vispārējo cilvēktiesību izmantošanai;**
- 3. atkārtoti uzsver, ka datu aizsardzības līmenis mākoņdatošanas vidē principā nedrīkst būt zemāks par to, kāds noteikts jebkādas citas datu apstrādes sakarībā;**
- 4. uzsver, ka ES tiesību akti datu aizsardzības jomā ir tehnoloģiski neitrāli un tāpēc jau pilnībā attiecas uz ES sniedzamiem mākoņdatošanas pakalpojumiem, un tādējādi šie akti pilnībā jāievēro; uzsver, ka 29. panta darba grupas (WP29) atzinums mākoņdatošanas jautājumos¹ būtu jāņem vērā, jo tas sniedz skaidras norādes par to,**

¹ Atzinums 5/2012, WP 196 ir pieejams: <http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article->

kā piemērot Savienības datu aizsardzības principus un noteikumus mākoņdatošanas pakalpojumiem, aplūkojot, piemēram, datu pārziņa/apstrādātāja, mērķa ierobežojuma un proporcionalitātes un integritātes un datu drošības definīcijas, kā arī apakšuzņēmēju izmantošanu, pienākumu sadali, datu aizsardzības pārkāpumus un datu starptautisku nodošanu; uzsver, ka Savienības datu aizsardzības tiesiskā regulējuma pārskatīšanas gaitā ir jānovērš jebkādi aizsardzības trūkumi saistībā ar mākoņdatošanu, šajā procesā balstoties uz Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja (EDAU) un *WP29* sniegtajām turpmākajām norādēm; uzskata, ka jutīga informācija nav tikai personas dati, un mudina Komisiju sagatavot vadlīnijas, lai mākoņdatošanas saistībā aizsargātu jutīgu informāciju, kas nav personas dati, jo īpaši attiecībā uz valdības datiem un tādu organizāciju kā banku, apdrošināšanas uzņēmumu, pensiju fondu, skolu un slimnīcu datiem;

5. atgādina, ka gadījumā, ja mākoņdatošanas pakalpojumu nodrošinātājs datus izmanto citiem mērķiem, kas nav noteikti pakalpojuma līgumā, tos izpauž vai izmanto neatbilstoši līguma noteikumiem, viņš būtu jāuzskata par datu pārzini un būtu jāsauc pie atbildības par notikušajiem pārkāpumiem un nelikumībām;
6. uzsver, ka mākoņdatošanas pakalpojumu līgumos ir skaidri un pārredzami jānosaka pušu pienākumi un tiesības attiecībā uz mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju veiktām datu apstrādes darbībām; līgumos nav pieļaujama atteikšanās no drošības pasākumiem, tiesībām un aizsardzības, ko nodrošina Savienības tiesību akti datu aizsardzības jomā; mudina Komisiju iesniegt priekšlikumus līdzsvara atjaunošanai starp mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem un to klientiem attiecībā uz mākoņdatošanas pakalpojumu izmantotajiem noteikumiem un nosacījumiem, tostarp noteikumiem par to, kā:
 - nodrošināt aizsardzību pret pakalpojumu sniegšanas patvaļīgu pārtraukšanu un datu dzēšanu;
 - garantēt klientam pieņemamas iespējas attiecībā uz uzglabāto datu atgūšanu pakalpojuma pārtraukšanas un/vai datu dzēšanas gadījumā;
 - sniegt skaidras vadlīnijas mākoņdatošanas pakalpojumu nodrošinātājiem, lai atvieglotu klientu pāreju uz citiem pakalpojumiem;
7. uzsver, ka mākoņdatošanas pakalpojuma sniedzēja loma saskaņā ar spēkā esošiem ES tiesību aktiem ir jānosaka katrā gadījumā atsevišķi, jo pakalpojuma sniedzēji var būt gan datu apstrādātāji, gan pārziņi; mudina uzlabot noteikumus un nosacījumus visiem lietotājiem, izstrādājot starptautiskus paraugprakses modeļus līgumiem un precizējot, kur pakalpojuma sniedzējs glabā datus un kura tiesību aktu joma uz tiem attiecas ES;
8. uzsver, ka īpaša uzmanība ir jāpievērš situācijām, kurās līdzsvara trūkums līgumattiecībās starp klientu un mākoņdatošanas pakalpojuma nodrošinātāju liek klientam piekrist līgumattiecībām un standarta pakalpojumiem, parakstot līgumu, kurā mērķus, nosacījumus un apstrādes veidus nosaka pakalpojuma sniedzējs¹;

[29/documentation/opinion-recommendation/index_en.htm#h2-1.](#)

šādos gadījumos mākoņdatošanas pakalpojuma nodrošinātājs ir uzskatāms par datu pārzini un kļūst solidāri atbildīgs ar klientu;

9. uzsver, ka īpašu uzmanību un koordināciju starp dalībvalstīm prasa situācijas, kad mākoņdatošanas pakalpojumus izmanto valsts iestādes, tostarp tiesībsardzības iestādes un ES iestādes; atgādina, ka ir jānodrošina datu integritāte un drošība un jānovērš nesankcionētu piekļuve, tostarp ārvalstu valdību un to izlūkdienestu nesankcionēta piekļuve bez tiesiska pamatojuma atbilstoši Savienības vai tās dalībvalstu tiesību aktiem; uzsver, ka tas attiecas arī uz vairāku tādu nevalstisku pakalpojumu sniedzēju veiktām noteiktām apstrādes darbībām, kuriem ir piekļuve personas datiem, piemēram, banku, apdrošināšanas sabiedrību, pensiju fondu, skolu un slimnīcu darbībām, jo īpaši, ja tiek apstrādāti noteiktu kategoriju personas dati; mudina Komisiju sagatavot vadlīnijas šīm organizācijām mākoņdatošanas pakalpojumu izmantošanai saistībā ar datu apstrādi, nodošanu vai glabāšanu, tostarp atvērtu standartu pieņemšanu, lai novērstu ierobežojumus mainīt pakalpojumu sniedzēju un dotu priekšroku atklātā pirmkoda programmatūrai, tādejādi uzlabojot izmantoto pakalpojumu pārredzamību un atbildību par tiem; uzsver arī, ka viss iepriekš minētais ir īpaši svarīgi, ja dati tiek pārsūtīti (starp dažādām jurisdikcijām ārpus Eiropas Savienības); tāpēc uzskata, ka publiskām iestādēm un arī nevalstiskiem pakalpojumu sniedzējiem un privātajam sektoram jutīgu datu un informācijas apstrādē būtu pēc iespējas jāizmanto ES mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēji, līdz tiek ieviesti apmierinoši pasaules mēroga noteikumi par datu aizsardzību, tādejādi nodrošinot publisku iestāžu glabātu jutīgu datu un datubāžu drošību;
10. atkārtoti pauž bažas par neseno atklāto ASV Nacionālās drošības aģentūras novērošanas programmu un līdzīgām programmām, ko izlūkošanas iestādes veic dažādās dalībvalstīs, un atzīst, ka gadījumā, ja līdz šim pieejamā informācija tiks apstiprināta, šīs programmas uzskatāmas par nopietnu pārkāpumu attiecībā uz ES pilsoņu un iedzīvotāju pamattiesībām uz privātumu un datu aizsardzību, kā arī tiesībām uz privāto un ģimenes dzīvi, saziņas konfidencialitāti, nevainības prezumpciju, vārda brīvību, informācijas brīvību un brīvību veikt uzņēmējdarbību;
11. atkārtoti pauž nopietnas bažas par obligātu ES personas datu un saskaņā ar mākoņdatošanas līgumiem apstrādātās informācijas tiešu atklāšanu trešo valstu iestādēm, kas jāveic tiem mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem, kuri ir pakļauti trešo valstu tiesību aktiem vai izmanto glabāšanas serverus, kas atrodas trešās valstīs, kā arī par tiešu attālu piekļuvi personas datiem un informācijai, ko apstrādā trešo valstu tiesībsardzības iestādes un izlūkdienesti;
12. pauž nožēlu, ka šāda piekļuve parasti tiek nodrošināta, trešo valstu iestādēm tieši piemērojot pašām savas tiesību normas un neizmantojot juridiskai sadarbībai izveidotus starptautiskus instrumentus, piemēram, savstarpējās tiesiskās palīdzības nolīgumus (TPN) vai cita veida tiesu iestāžu sadarbību;

¹ Jo īpaši gadījumos, kad mākoņa pakalpojumus izmanto patērētāji un MVU.

13. uzsver, ka šāda prakse rada jautājumu par uzticēšanos ārpus ES esošiem mākoņdatošanas un tiešsaistes pakalpojumu sniedzējiem un tām trešām valstīm, kuras neizmanto starptautiskus instrumentus juridiskajai un tiesu sadarbībai;
14. sagaida, ka Komisija un Padome veiks pasākumus šīs situācijas atrisināšanai un nodrošinās ES pilsoņu pamattiesību ievērošanu;
15. atgādina, ka visiem uzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus Eiropas Savienībā, ir jāievēro ES tiesību akti, ka tie ir atbildīgi par jebkādiem pārkāpumiem un ka šajā ziņā nav pieļaujami nekādi izņēmumi;
16. uzsver, ka trešo valstu jurisdikcijā esošiem mākoņdatošanas pakalpojumiem ir jāsniedz ES esošajiem lietotājiem skaidrs un pamanāms brīdinājums par to, ka uz viņu personas datiem var tikt attiecinātas trešo valstu iestāžu izlūkošanas un tiesībaizsardzības uzraudzības darbības saskaņā ar slepeniem rīkojumiem vai pieprasījumiem, un vajadzības gadījumā tiem jālūdz datu subjekta nepārprotama piekrišana personas datu apstrādei;
17. mudina Komisiju sarunās par starptautiskiem nolīgumiem, kas ir saistīti ar personas datu apstrādi, pievērst īpašu uzmanību riskiem un problēmām, ko mākoņdatošana rada attiecībā uz pamattiesībām, jo īpaši, bet ne tikai tiesībām uz privāto dzīvi un personas datu aizsardzību, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. pantā; turklāt mudina Komisiju ņemt vērā sarunu partnervalsts noteikumus, ar kuriem nosaka tiesībaizsardzības iestāžu un izlūkdienestu piekļuvi mākoņdatošanas pakalpojumos apstrādātajiem personas datiem, jo īpaši pieprasot, lai šāda tiesībaizsardzības iestāžu un izlūkdienestu piekļuve notiktu tikai atbilstoši tiesību aktos paredzētajai kārtībai un ar precīzu juridisko pamatojumu, kā arī izvirzot prasību norādīt precīzus piekļuves apstākļus, šādas piekļuves mērķi, ieviestos drošības pasākumus datu nodošanā un indivīdu tiesības, kā arī noteikumus par pārraudzību un efektīvas tiesiskās aizsardzības mehānismu;
18. uzsver savas nopietnās bažas saistībā ar Eiropas Padomes Konvencijas par kibernetizētiem komitejas paveikto nolūkā izstrādāt papildu protokolu par to, kā interpretēt 2001. gada 23. novembra Konvencijas par kibernetizētiem 32. pantu par pārrobežu piekļuvi datoros uzglabātiem datiem ar atļauju vai gadījumos, ja tie ir publiski pieejami¹, lai tādējādi atvieglotu tā efektīvu izmantošanu un īstenošanu tiesiskās, politiskās un tehnoloģiskās attīstības aspektā; ņemot vērā Eiropas Padomes Ministru komitejā paredzēto izskatīšanu, aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt Konvencijas par kibernetizētiem 32. panta noteikumu un to interpretācijas dalībvalstīs atbilstību pamattiesībām, tostarp datu aizsardzībai un jo īpaši noteikumiem par personas datu pārrobežu plūsmu, kā tas paredzēts ES Pamattiesību hartā, ES *acquis* datu aizsardzības jomā, Eiropas Cilvēktiesību konvencijā un Eiropas Padomes Konvencijā par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi (Konvencijā Nr. 108), kas ir juridiski saistoša dalībvalstīm; aicina Komisiju un dalībvalstis stingri noraidīt jebkādas pasākumus,

¹ [http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/Source/Cybercrime/TCY/TCY%202013/T CY\(2013\)14transb_elements_protocol_V2.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/Source/Cybercrime/TCY/TCY%202013/T CY(2013)14transb_elements_protocol_V2.pdf)
http://www.coe.int/t/DGHL/cooperation/economiccrime/cybercrime/default_en.asp

kas varētu apdraudēt šo noteikumu piemērošanu; pauž bažas par to, ka šāda papildu protokola apstiprināšanas gadījumā varētu kļūt iespējama tiesībaizsardzības iestāžu neierobežota attāla piekļuve serveriem un datorsistēmām citās jurisdikcijās, neizmantojot TPN un citus tiesiskās sadarbības instrumentus, kas ieviesti, lai garantētu personu pamattiesības, tostarp uz datu aizsardzību un taisnīgu tiesu;

19. uzsver, ka īpaša uzmanība jāpievērš maziem un vidējiem uzņēmumiem, kuri personas datu apstrādē arvien vairāk izmanto mākoņdatošanas tehnoloģiju un kuriem ne vienmēr ir pietiekami līdzekļi vai zināšanas, lai pienācīgi risinātu drošības jautājumus;
20. uzsver, ka datu pārziņa vai apstrādātāja kvalifikācija pienācīgi jāatspoguļo faktiskajā kontroles līmenī, kāds tam piešķirts pār apstrādes līdzekļiem, lai precīzi būtu noteikti pienākumi saistībā ar personas datu aizsardzību mākoņdatošanā;
21. uzsver digitālo prasmju nozīmīgumu visiem iedzīvotājiem un mudina dalībvalstis izstrādāt koncepcijas par to, kā veicināt drošu interneta izmantošanu, tostarp saistībā ar mākoņdatošanas pakalpojumiem;
22. uzsver, ka mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem attiecībā uz personas datu apstrādi ir pilnībā jāņem vērā visi ES datu aizsardzības tiesību aktos noteiktie principi, piemēram, taisnīgums un likumība, mērķa ierobežojums, proporcionalitāte, precizitāte un ierobežots datu glabāšanas laiks;
23. uzsver to, cik svarīgas ir efektīvas, samērīgas un atturošas administratīvās sankcijas, kuras var uzlikt mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem, ja tie neievēro ES datu aizsardzības standartus;
24. uzsver, ka ikviena mākoņdatošanas pakalpojuma ietekme uz datu aizsardzību pašlaik ir jāvērtē pēc *ad hoc* principa, lai noteiktu piemērotākos aizsardzības pasākumus;
25. uzsver, ka Eiropas mākoņa pakalpojuma sniedzējiem vienmēr ir jārīkojas atbilstoši ES datu aizsardzības tiesību aktiem, pat ja tas nav saskaņā ar klienta vai trešā valstī esoša pārziņa norādēm vai ja attiecīgie datu subjekti ir (tikai) trešo valstu iedzīvotāji;
26. uzsver nepieciešamību starptautiskā līmenī risināt ar mākoņdatošanu saistītās problēmas, jo īpaši attiecībā uz valdību veiktām izlūkošanas darbībām un nepieciešamiem aizsardzības pasākumiem;
27. uzsver, ka ES iedzīvotājiem, kuri ir pakļauti trešo valstu iestāžu izlūkošanas darbībām, vajadzētu būt pieejamiem vismaz tādiem pašiem aizsardzības pasākumiem un kompensācijām kā attiecīgās trešās valsts iedzīvotājiem;
28. pauž nožēlu par pieeju Komisijas paziņojumā, kurā tā nepiemin ar mākoņdatošanu saistītos riskus un problēmas, un mudina Komisiju turpināt darbu mākoņdatošanas jomā, sagatavojot vienotāku paziņojumu par šo tēmu, kurā būtu ņemtas vērā visu iesaistīto pušu intereses un kurā līdzās parastajām atsaucēm uz pamattiesību

aizsardzību un nepieciešamību ievērot datu aizsardzības prasības būtu iekļauti vismaz šādi elementi:

- vadlīnijas, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību ES pamattiesībām un datu aizsardzības prasībām;
- ierobežojoši nosacījumi, atbilstoši kuriem mākonī glabājamiem datiem vai nu var piekļūt tiesībaizsardzības nolūkos, turklāt ievērojot ES Pamattiesību hartu un ES tiesību aktus, vai arī šiem datiem piekļūt nevar;
- garantijas pret ārvalstu un vietējo struktūru nelikumīgu piekļuvi, piemēram, grozot iepirkuma prasības un piemērojot Padomes Regulu (EK) Nr. 2271/96¹, lai reaģētu uz ārvalstu tiesību aktiem, kas varētu izraisīt ES pilsoņu un iedzīvotāju mākonī glabāto datu nelikumīgu masveida nodošanu;
- priekšlikumi, lai garantētu tīkla neitralitāti un pakalpojumu neitralitāti un tādējādi novērstu komerciāli motivētu diskrimināciju pret noteiktiem mākoņdatošanas pakalpojumiem;
- priekšlikumi, lai garantētu to, ka darbības pret nelegālu saturu nekavē piekļuvi likumīgam saturam;
- priekšlikumi par to, kā definēt personas datu nodošanu un kā atjaunināt līgumu standartklauzulas, kas ir pielāgotas mākoņa videi, jo mākoņdatošana bieži ir saistīta ar datu masveida plūsmu no mākoņa klientiem uz mākoņa nodrošinātāja serveriem un datu centriem, iesaistot daudzas dažādas ieinteresētās personas un datiem šķērsojot robežas starp ES un citām valstīm;
- pasākumi, lai novērstu pašreizējo līdzsvara trūkumu, kas mākoņdatošanas pakalpojumu tirgū izveidojies starp pakalpojumu sniedzējiem un lielāko daļu viņu pakalpojumu lietotāju;
- pasākumi, kas veicina pētniecību par pašreizējā ES tiesiskā regulējuma un starptautisko nolīgumu atbilstību paredzamai notikumu attīstībai jo īpaši mākoņdatošanas pakalpojumu jomā, ņemot vērā gan tās ekonomisko, gan vides ietekmi, jo šajā sakarībā veikti vien daži pētījumi.

¹ Padomes 1996. gada 22. novembra Regula (EK) Nr. 2271/96, ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām (OV L 309, 29.11.1996., 1.-6. lpp.; URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31996R2271:LV:HTML>).

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	18.9.2013
Galīgais balsojums	+: 43 -: 3 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Jan Philipp Albrecht, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Lívia Járóka, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Svetoslav Hristov Malinov, Clemente Mastella, Véronique Mathieu Houillon, Claude Moraes, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Alexander Alvaro, Cornelis de Jong, Mariya Gabriel, Marian-Jean Marinescu, Salvador Sedó i Alabart, Janusz Wojciechowski
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Nuno Teixeira

4.6.2013

IEKŠĒJĀ TIRGUS UN PATĒRĒTĀJU AIZSARDZĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejai

par mākoņdatošanas potenciāla atraisīšanu Eiropā
(2013/2063(INI))

Atzinumu sagatavoja: *Sabine Verheyen*

IEROSINĀJUMI

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- **ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Direktīvu 2011/83/ES par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK¹,**
- **ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK par dažiem patēriņa preču pārdošanas aspektiem un saistītajām garantijām²,**
- **ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti³,**
- **ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīvu 2000/31/EK par informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū⁴,**
- **ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvu 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu**

¹ OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.

² OV L 171, 07.07.1999., 12. lpp.

³ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

⁴ OV L 178, 17.07.2000., 1. lpp.

informācijas sabiedrībā¹,

- A. tā kā digitālais vienotais tirgus ir svarīgs faktors, lai īstenotu stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus, jo tas sniedz ievērojamu atbalstu Vienotā tirgus akta mērķu sasniegšanai un palīdz reaģēt uz ekonomikas un finanšu krīzi, kas skārusi ES;
- B. tā kā visas ES nodrošināšana ar platjoslas tīklu, vispārēja un vienlīdzīga piekļuve interneta pakalpojumiem visiem iedzīvotājiem un tīkla neitralitātes garantijas ir svarīgs priekšnoteikums Eiropas mākoņdatošanas sistēmas attīstībai;
- C. tā kā viens no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta mērķiem ir uzlabot platjoslas izvēršanu Eiropā;
- D. tā kā mākoņdatošanas tehnoloģija sniedz iespējas ietaupīt līdzekļus, radīt darbvietas un pavērt jaunas uzņēmējdarbības iespējas, uzlabot elastīgumu (datu uzglabāšanas kapacitātes pielāgošana vajadzībām), palielināt mobilitāti (gan darbiniekiem, gan uzņēmumiem, gan iedzīvotājiem), uzlabot konkurētspēju, izmantojot potenciālos apjomradītos ietaupījumus un jauno pakalpojumu inovāciju potenciālu, no kā ar laiku būs iespējams gūt ekonomiskas priekšrocības, īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU);
- E. tā kā mākoņdatošanai būtu jāveicina MVU integrācija, jo samazināsies šķēršļi iekļūšanai tirgū (piemēram, samazināsies IT infrastruktūras izmaksas);
- F. tā kā Eiropas mākoņdatošanas sistēmai ir būtiski svarīgi, lai tiktu nodrošināti Eiropas tiesiskie standarti attiecībā uz datu aizsardzību;
- G. tā kā mākoņdatošanas attīstībai vajadzētu palīdzēt attīstīt radošumu, no kā labumu gūtu gan tiesību turētāji, gan darbu izmantotāji; tā kā turklāt šajā procesā ir jāizvairās no konkurences kropļojumiem vienotajā tirgū un ir jāpalielina patērētāju un uzņēmēju uzticēšanās mākoņdatošanai,
 - 1. apzinās mākoņdatošanas lielo ekonomisko, sociālo un kultūras potenciālu un atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu sagatavot visaptverošu mākoņdatošanas stratēģiju un tādējādi pievērsties ar to saistītajiem juridiskajiem aspektiem;
 - 2. uzsver ļoti plašās iespējas, kas paveras tad, ja piekļūt datiem var no jebkuras internetam pieslēgtas ierīces;
 - 3. uzsver, ka būtu pilnībā jāatzīst un jāatbalsta mākoņdatošanas ilgtermiņa stratēģiskā loma, jo tā ir iespēja atjaunot Eiropas ekonomikas izaugsmi (piemēram, pētniecības un attīstības joma, mākoņdatošanas tehnoloģiju izmantošana rūpniecībā);
 - 4. tomēr norāda uz problēmām, kas saistītas ar mākoņdatošanas izmantošanu, un nepieciešamību palīdzēt uzņēmumiem noteikt, izvēlēties un ieviest praksē mākoņdatošanas risinājumus, kas pielāgoti to vajadzībām, kā arī atbalstīt to, lai arvien plašāka kļūtu piekļuve ātrgaitas platjoslas internetam;

¹ OV L 167, 22.06.2001., 10. lpp.

5. **uzsver — gadījumā, ja datu uzglabāšana ir ārpalpojums, lietotāju uzticēšanos mākoņdatošanai var negatīvi ietekmēt gan bažas, kas saistītas ar lietotāja kontroles zaudēšanu pār saviem datiem, gan atkarība no šādu pakalpojumu sniedzējiem; tādēļ uzstāj, ka ir jānodrošina rūpīga datu aizsardzība, lai radītu un uzturētu gan publisko, gan privāto lietotāju uzticību mākoņdatošanai;**
6. **īpaši uzsver nepieciešamību nodrošināt sensitīvu datu, piemēram, ar veselību saistītu datu pienācīgu aizsardzību;**
7. **uzskata, ka sarežģīts uzdevums būs nodrošināt datu pārnesamību, integritāti, konfidencialitāti, pieejamību un atgriezeniskumu, kā arī pakalpojumu, platformu un infrastruktūras elementu sadarbību, bet visi šie aspekti ir būtiski svarīgi inovācijas un konkurētspējas stimulēšanai; aicina Komisiju nodrošināt, ka mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēji nepiesaista lietotājus vienīgi saviem pakalpojumiem un ka lietotāji saglabā pilnīgu kontroli pār saviem datiem un pēc pieprasījuma bez liekas kavēšanās, bez maksas un bez datu zaudēšanas var pārslēgties uz citu pakalpojumu sniedzēju; uzskata, ka šo problēmu risināšanai ir būtiski svarīgi panākt, ka patērētāji, uzņēmēji un publiskā sektora iestādes uzticas uz mākoņdatošanu balstītajiem pakalpojumiem, un ir jāatrisina šādu pakalpojumu potenciāls;**
8. **norāda, ka Eiropai ir jāizmanto priekšrocības, ko nodrošina šīs tehnoloģijas atrašanās vēl samērā agrīnā attīstības stadijā, un jāstrādā pie tās turpmākas attīstīšanas, lai gūtu labumu no apjomradītiem ietaupījumiem, ko tā varētu nodrošināt, un tādējādi atdzīvinātu savu ekonomiku, jo īpaši IKT nozarē;**
9. **uzsver mākoņdatošanas nozīmi mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kuri atrodas jo īpaši valstīs, kuras saskaras ar ekonomiskām grūtībām vai nomaļos un attālākos rajonos, jo tā ir līdzeklis cīņā pret to izolētību un var padarīt tos konkurētspējīgākus, kā arī mākoņdatošanas nozīmi publiskām iestādēm, ļaujot tām padarīt savus pakalpojumus efektīvākus un elastīgākus un samazināt izmaksas un birokrātiju;**
10. **pauž nožēlu, ka atšķirīgais tiesiskais regulējums mākoņdatošanas jomā izraisa digitālā vienotā tirgus sadrumstalotību un rada lielas darījumu izmaksas mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem un izmantotājiem;**
11. **attiecīgi aicina Komisiju ierosināt legislatīvus pasākumus, kuri attiektos uz pārredzamības prasībām un ar kuriem netiktu pieļauta ļaunprātīga un negodīga prakse; turklāt aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka mākoņdatošanas pakalpojumiem konsekventi un visā ES vienādi tiek piemērots patērētāju aizsardzības *acquis*;**
12. **atzinīgi vērtē Komisijas veiktos pasākumus, lai ES līmenī izveidotu līgumsaistību standartnosacījumus, ņemot vērā dalībvalstu ieteikumus un labāko praksi un to, ka augsts pakalpojumu drošības līmenis un juridiskā noteiktība mākoņu lietotājiem un pakalpojumu sniedzējiem ir svarīgi aspekti turpmākai mākoņdatošanas pakalpojumu attīstības veicināšanai; tomēr uzskata, ka ar šiem pasākumiem nevajadzētu atturēt tirgu no mākoņdatošanas pakalpojumu izstrādes, reaģējot uz patērētāju, uzņēmēju vai valdību vajadzībām;**

13. pauž nožēlu par dalībvalstu ierosinājumu nākamajā daudzgadu finanšu shēmā samazināt Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta finansējumu par EUR 8,2 miljardiem;
14. aicina Komisiju nodrošināt tehnoloģiski neitrālu pieeju, kuras pamatā būtu atvērti un sadarbspējīgi standarti, lai palielinātu konkurenci un paplašinātu patērētāju izvēles iespējas;
15. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu izveidot ES mēroga sertifikācijas sistēmu, kas sniegtu stimulu mākoņdatošanas pakalpojumu izstrādātājiem un sniedzējiem ieguldīt līdzekļus labākā privātuma aizsardzībā;
16. uzsver, ka lietotāji ne vienmēr ir informēti par to, ka viņu izmantotie pakalpojumi balstās uz mākoņdatošanu; tādēļ uzsver nepieciešamību labāk informēt lietotājus par viņu datu apstrādi, jo īpaši par to, kurš, kā un kurā vietā apstrādā viņu datus;
17. uzsver, ka publiskajam sektoram ir būtiski svarīga loma mākoņdatošanas attīstībā; atzinīgi vērtē Eiropas Mākoņdatošanas partnerības izveidi un tās valdes secinājumus pēc pirmās sanāksmes; uzsver nepieciešamību sīki izstrādāt ES līmeņa un valstu ieteikumus un apzināt labāko praksi par publiskā sektora IT darbību pārceļšanu uz mākonī, vienlaikus nodrošinot augsta līmeņa informētību par drošības jautājumiem, jo īpaši attiecībā uz personas datiem;
18. aicina Komisiju pieņemt standarta līguma noteikumus vai uzņēmumiem saistošus noteikumus, lai panāktu, ka mākoņa lietotāju no Eiropas Savienības personas datu jebkāda veida nodošana trešām valstīm tiek pakļauta stingriem drošības pasākumiem un nosacījumiem saskaņā ar ES tiesību aktiem par datu aizsardzību;
19. aicina Komisiju izpētīt nepieciešamību pārskatīt ES un ASV nolīgumu par drošības principiem attiecībā uz datu aizsardzību, lai to pielāgotu tehnoloģiju attīstībai, jo īpaši attiecībā uz aspektiem, kas saistīti ar mākoņdatošanu;
20. uzsver, ka mākoņdatošana rada problēmas attiecībā uz piemērojamo tiesību aktu noteikšanu un to, kā noteikt visu ieinteresēto pušu pienākumus saistībā ar ES datu aizsardzības tiesību aktu piemērošanu, jo īpaši attiecībā uz ES lietotāju datiem, ko uzglabā, izmantojot trešās valstīs reģistrētu uzņēmumu nodrošinātu mākoņdatošanas tehnoloģiju; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka jebkāda ES iedzīvotāju personas datu nodošana trešā valstī reģistrētam mākoņdatošanas pakalpojumam un tā veikta šo datu apstrāde notiek saskaņā ar ES tiesību aktiem par datu aizsardzību; turklāt aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka ES bāzētie mākoņa lietotāji tiek informēti gadījumos, ja mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēji lietotāju datus paziņo trešo valstu tiesībsardzības iestādēm; jo īpaši uzsver bažas par to, kā turpmāk tirdzniecības nolīgumos tiks iekļauti interneta pakalpojumu sniedzēju pienākumi, tostarp attiecībā uz datu aizsardzību;
21. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, lai vienkāršāka kļūtu likumīga pārrobežu piekļuve saturam un pakalpojumiem no mākoņa, un apsvērt iespēju izveidot elastīgākas licencēšanas sistēmas; ierosina Komisijai šobrīd notiekošajā

autortiesību noteikumu pārskatīšanas procesā pieņemt konkrētus priekšlikumus, ar kuriem tiktu nodrošināts, ka turpmāk piemērotais režīms būs tāds, kas sekmē mākoņdatošanas pakalpojumu un inovācijas izmantošanu un izplatīšanu;

22. aicina Komisiju panākt, ka visi komercīgumi starp telekomunikāciju operatoriem un mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem pilnībā atbilst ES konkurences tiesību aktiem un nodrošina patērētāju pilnīgu piekļuvi jebkuram mākoņdatošanas pakalpojumam ar jebkura telekomunikāciju operatora nodrošinātu interneta savienojumu;
23. vērš Komisijas uzmanību uz to, cik ļoti stratēģiska nozīme ir datu centru atrašanās vietai, un uz iespējamo ietekmi, kādu var radīt šo centru atrašanās ārpus ES teritorijas, jo īpaši saistībā ar sensitīvu datu vai publiskā sektora iestāžu datu uzglabāšanu;
24. aicina Komisiju un dalībvalstis noteikt mākoņdatošanu par prioritāti pētniecības un attīstības programmās un veicināt to gan publiskajā pārvaldē kā inovatīvu e-pārvaldes risinājumu iedzīvotāju interesēs, gan privātajā sektorā kā novatorisku instrumentu uzņēmējdarbības attīstīšanai;
25. aicina Komisiju regulāri apspriesties ar patērētāju organizācijām un nozaru pārstāvjiem un pienācīgi ņemt vērā to apsvērumus, jo īpaši attiecībā uz standarta noteikumu izstrādi līgumos par mākoņdatošanas pakalpojumiem, un regulāri ziņot Eiropas Parlamentam par ekspertu grupu diskusijām un secinājumiem;
26. mudina Komisiju un dalībvalstis informēt par mākoņdatošanas ekonomisko potenciālu, jo īpaši MVU;
27. aicina Komisiju ierosināt pasākumus autortiesību nodevu ieviešanai, ar kurām tiktu veicināta inovācija un sekmēts radošums, kā rezultātā labumu gūtu kā tiesību turētāji, tā darbu izmantotāji, kā arī nodrošināts, ka digitālais saturs, par kuru ir jāslēdz licencēšanas līgums starp pakalpojumu sniedzēju un tiesību turētāju un kuru likumīgi iegādājas privātpersonas vai uzņēmumi (pienācīgi ņemot vērā ierobežojumus komercizmantošanai) vairs netiek aplikts ar nodevām, kad pakalpojumu sniedzējs šo saturu augšupielādē mākonī vai uzglabā mākonī, ja atbildība tiesību turētājam jau ir samaksāta;
28. norāda uz tehnoloģisko īpatnību, ka gadījumā, ja mākonī esošu datu apstrāde tiek veikta konkrētā valstī, šis valsts iestādēm, tostarp drošības dienestiem, ir piekļuve datiem; norāda, ka tam ir ietekme no rūpnieciskās spiegošanas viedokļa; aicina Komisiju ņemt to vērā, sagatavojot priekšlikumus un ieteikumus par mākoņdatošanu;
29. aicina Komisiju tās ekspertu grupu diskusijās panākt, ka mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju līgumos tiek obligāti iekļautas svarīgākās klauzulas, kas garantē pakalpojumu kvalitāti, piemēram, pienākumu nepieciešamības gadījumā atjaunināt programmatūru un aparatūru, noteikt rīcību datu zuduma gadījumā, laiku, kas būtu nepieciešams problēmas atrisināšanai, vai to, cik ātri mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējs var izņemt materiālus, kas pārkāpj

noteikumus, ja mākoņa klients to pieprasa;

30. aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt īpašus pasākumus attiecībā uz mākoņdatošanas izmantošanu un veicināšanu saistībā ar atvērtu pieeju un atvērtiem izglītības resursiem;

31. aicina Komisiju izpētīt un noteikt labāko praksi atsevišķās dalībvalstīs attiecībā uz publisko izdevumu iespējamo ietaupījumu, ja publiskajā sektorā tiktu izmantota mākoņdatošana, jo īpaši izveidojot jaunus iepirkuma modeļus.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	30.5.2013
Galīgais balsojums	+ : 33 - : 0 0 : 2
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Claudette Abela Baldacchino, Pablo Arias Echeverría, Adam Bielan, Preslav Borissov, Jorgo Chatzimarkakis, Birgit Collin-Langen, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, Cornelis de Jong, Vicente Miguel Garcés Ramón, Evelyne Gebhardt, Małgorzata Handzlik, Stanimir Ilchev, Sandra Kalniete, Edvard Kožušník, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Sirpa Pietikäinen, Phil Prendergast, Mitro Repo, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Barbara Weiler
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Jürgen Creutzmann, Ashley Fox, Ildikó Gáll-Pelcz, Anna Hedh, Roberta Metsola, Marc Tarabella, Kyriacos Triantaphyllides, Sabine Verheyen, Josef Weidenholzer

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	14.10.2013
Galīgais balsojums	+: 41 -: 0 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Amelia Andersdotter, Josefa Andrés Barea, Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Jan Březina, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Jürgen Creutzmann, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Vicky Ford, Adam Gierek, Norbert Glante, Fiona Hall, Edit Herczog, Romana Jordan, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Marisa Matias, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Vittorio Prodi, Herbert Reul, Jens Rohde, Paul Rübig, Salvador Sedó i Alabart, Francisco Sosa Wagner, Evžen Tošenovský, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Marita Ulvskog, Alejo Vidal-Quadras
Aizstājeji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Antonio Cancian, Rachida Dati, Ioan Enciu, Françoise Grossetête, Roger Helmer, Jolanta Emilia Hibner, Werner Langen, Zofija Mazej Kukovič, Alajos Mészáros